

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

ИСТИНА - VERITAS

Издание
на Католическата
епископска
конференция в България

Ego sum via, et veritas, et vita. Jo 14,6

Брой 3 (1484)

София, март 2014 г.

Цена 0.50 лв.

Осиромаша, та да се обогатим ние чрез Неговата сиромашия (срв. 2 Кор. 8, 9)

**Послание на папа Франциск
за Великия пост 2014 г.**

Скъпи братя и сестри,
По повод на Великия пост ви
предлагам някои размишления,
които да ви послужат в
личното обръщане и в това на
общността. Взимам пример от
думите на свети апостол Павел: „Заштото вие знаете милостта на Господа нашего Иисуса Христа, че Той, бидейки богат, осиромаша заради вас, та да се обогатите вие чрез Неговата сиромашия“ (2 Кор. 8, 9). Апостолът се обръща до християните в Коринт, за да ги настърчи да бъдат щедри в подпомагането на върващите от Иерусалим, които са в нужда. Какво казват на нас, днешните християни, тези думи на

апостол Павел? Какво ни казва днес поканата за бедност, за един живот, беден в евангелски смисъл?

Благодатта на Христос

Преди всичко ни казват какъв е стилът на Бог. Бог не се разкрива със средствата на силата и богатството на света, а с тези на слабостта и бедността: „Бидейки богат, осиромаша заради вас...“ Христос, вечният Син на Бог, равен по сила и слава с Отца, стана беден, слезе сред нас, стана близък до всеки от нас, разсъблече се, „лиши се“, за да стане във всичко подобен на

[На стр. 2](#)

„Благовещение с двама коленичили дарителъ“ - худ. Филипо Липи

„ad limina Apostolorum“

Слово на папа Франциск към българските епископи

Скъпи братя в епископство-

С радост се срещам с вас по
случай визитата „ad limina
Apostolorum“ и чрез вас виж-
дам и изказвам почитта си към
вярата и любовта на верния
народ, който живее в Бълга-

рия.
Благодарение на Бог и на
общите усилия на различните
участници в църковния живот
- епископи и свещеници, мона-
си и монахини, вероучители и
миряни, в България са налице
много нови дейности и иници-
ативи, които показват жизне-
ността на католическата вяра

във вашата страна. Имам
предвид някои събития, които
Църквата в България организира
през последните години:
юбилейната 2010 г. за Апосто-
лическата екзархия за католи-
ците от източен обред по слу-
чай 150-ата годишнина от при-
съединяването към Католи-

ческата църква; юбилейната
научна конференция, посвете-
на на делото на архиепископ
Анджело Джузепе Ронкали,
апостолически визитатор и ле-
гат в България от 1925 до 1934
г.; тържествата по случай 60-

[На стр. 5](#)

Българското общество посреща Вашия понтификат с голяма симпатия

Обръщение на българските епископи по време на срещата с папа Франциск

Свети отче,
За нас, католическите епис-
копи от България, е особена
чест да бъдем повикани от Ва-
ше светейшество на визита ad
limina още по време на първа-
та година от избирането Ви за
наследник на свети Петър. Ва-
ше светейшество, с вълнение
искаме да Ви предадем ра-
достта на всички нас, католи-
ците, че цялото българско об-
щество посреща Вашия понти-
фикат с голяма и искрена сим-
патия. Щастливи сме също от

факта, че именно тази година
ще канонизирате двама Ваши
предшественици, които са
много близки до нашата стра-
на: блажения папа Йоан XXIII,
апостолически делегат в Бъл-
гария от 1925 до 1934 г., кой-
то оставил незаплатим спомен
на святост, мъдрост и добро-
та не само между нас, католи-
ците, но и сред православни-
те и невярващите; и блажения
папа Йоан-Павел II, първия па-
па, който посети нашата земя
в повече от 1300-годишната
история на България и обяви
за блажени първите мъченици
на нашата Католическа цър-
ква - един епископ и трима све-
щеници, убити по време на ко-
мунистическия режим.

Католическата църква в
България е малка общност в
една предимно православна
държава. Имаме три епархии,
две от западен обред, Нико-
полската епархия, водена от
Негово високопреосвещенство
монс. Петко Христов, Со-
фийско-Пловдивската епар-
хия, водена от Негово висо-
копреосвещенство монс. Георги
Йовчев, и Апостолическата
екзархия за католиците от из-
точен обред, водена от мен.
Дълго време живяхме под ате-
истичен режим, от който Цър-
квата излезе много отслабена,
но слава Богу, жива. В момен-

[На стр. 5](#)

Още една мечта и още една надежда

**Защото чрез един Дух
всички сме кръстени в едно
тяло (1 Коринтиан 12, 13)**

Пламъкът на мечтата за обе-
динение в една свята, вселен-
ска и апостолска Църква горя
силно в целия свят по време
на поредната Молитвена сед-
мица за християнско единение
(18-25 януари 2014 г.). Още ед-
на надежда това да се случи
беше твърдо заявлена и на оби-
ща молитва за християнското
единение, домакин на която
тази година бе катедралният
ни храм „Свети Павел от Кръс-
та“. За пореден път се събраха
представители на най-раз-
пространените християнски
общности в Русе заедно с тех-
ните духовни наставници -
отец Виктор и отец Антон
(Българска православна цър-
ква), отец Диайр (Арменска
апостолическа църква), пас-

[На стр. 4](#)

Светът трябва да научи „Това“

„Това“ са онези натрупани
през вековете събития, които
някои историци - съзнателно
или несъзнателно - пропускат
в своите трудове. „Това“ са и
всички онези знайни и незнай-
ни обикновени хора от наро-
да, всички онези държавници,
дипломати и духовници, които,
поемайки риска, активно
участваха в тези събития в за-
щита на човешките права, в за-
щита на общочовешките цен-
ности.

Сред тези събития е онова
проводено през първата по-
ловина на ХХ в. ужасяващо
изтребване на еврейския на-
род - геноцидът, заложен в
сатанинското „Верую“ на на-
цистката идеология. А сред
онези знайни и незнайни ак-
тивни участници в борбата
против геноцида неслучайно
изпъкват Месемврийският ар-
хиепископ Анджело Ронкали
и бившият канцлер на Герма-
ния католикът Франц фон Па-
лен. По щастливо съпадение
на 2 август 1939 г. двамата се
срещат в Истанбул - монс.
Ронкали като апостолически
делегат в Турция, а Франц
фон Пален като посланик на

[На стр. 7](#)

Честване на Дон Боско в Казанлък

За 19-и пореден път в Казанлък чествахме рождения ден на основателя на Конгрегацията на салезианите на Дон Боско. Едва ли вече някой си спомня на коя дата точно стана първото честване. Едва ли някой си спомня кой присъстваха. Едва ли някой си спомня...

Но стореното от отците салезиани през тези почти 20 години е пред очите ни. Помним до подробности кога се започ-

на реконструкцията на старата къща, преустройството на помещението, което сега е храм „Свети Йосиф“, помним първите помощи, които пристигнаха в Казанлък, първите проекти...

Тази година честването беше в деня на свети Трифон, който по принцип в България се чества доста „по-различно“. Лошото време и самият празник не попречиха храмовото помещение да се изпъл-

ни до краен предел. Въпреки че отец Антон бе затрупан за 2-3 дни от дълбокия сняг на границата между Унгария и Сърбия. Въпреки че много от шосетата в страната бяха все още трудно проходими, дойдоха гости от Ямбол, Габрово, Стара Загора, София, Пловдив...

Точно в 11 ч. започна архиерайската литургия, отслужена от монс. Христо Пройков в съслужение с отци от Казанлък, Стара Загора и Пловдив. Радостното беше този път, че младежите като че ли надвишаваха броя на възрастните. Наистина е радостно, защото показа недвусмислено, че работата на отците салезиани дава реални плодове. Младежите са привлечени в храма не с игри и песни, а преди всичко с духовна подготовка. Мнозина от децата вече са кръстени, а някои от тях приемат Светото причастие! И друг знаменателен факт беше забелязан от присъстващите: за пореден път Дон Боско събра под един покрив в Казанлък представители на всички християнски деноминации. Събитието бе ува-

женено и отразено от журналисти на БТА и Дарик радио. Чрез тях цялата страна научи за този радостен за нас ден.

В проповедта си епископ Пройков говори за живота и работата на свети Йоан Боско. Даде за пример резултатния труд на отците салезиани в енории в Казанлък, Стара Загора, Габрово, Ямбол и Правдино. След проповедта владиката подари на енорийския свещеник в Казанлък, архимандрит Петър Немец, SDB, комплект икони за основните празници през годината. Иконите са събрани в красиво оформено сандъче - рамка, което ще се поставя в началото на храма, за да могат вярващите да се покланят на съответния светец или събитие.

На празник като на празник.

След литургията помещението на храма се превърна в театрен салон със сцена. Деца и младежите от Казанлък и Стара Загора ни изненадаха със сценки, песни, викторина...

След тържествената част последва време за почерпка и разговори, обмен на мнения, срещи, запознанства... Времето неусетно мина и всеки се отправи натам, откъдето бе дошъл. Все пак зима е и не се знаеше какви още изненади би ни поднесла.

Разделихме се в очакване на следващия, юбилеен празник, когато ще честваме рождения ден на Дон Боско за двадесет път в България!

**Инж. Стефан ПАПУКЧИЕВ,
KdB, председател на
фондация „Оазис“, Казанлък**

Осиромаша, та да се обогатим ние чрез Неговата сиромашия (срв. 2 Кор. 8, 9)

От стр. 1

нас (срв. Фил. 2, 7; Евр. 4, 15). Въплъщението на Бог е една велика тайна! А причината за всичко това е Божията любов, любов, която е благодат, щедрост, желание за близост, която не се колебае да се жертва за любимите творения.

Милосърдието, любовта е споделянето във всичко съдбата на любимия. Любовта ни прави подобни, създава равенство, разрушава стените и разстоянията. И Бог стори това с нас. Иисус в действителност „се трудеше с човешки ръце, мислеше с човешки ум, действаше с човешка воля, обичаше с човешко сърце. Роден от Дева Мария, Той наистина стана един от нас, във всичко подобен на нас, освен в греха“ (II ватикански събор, Пастирска конституция

Gaudium et Spes, 22).

Целта на Иисус да бъде беден не е бедността сама по себе си, но както казва свети Павел: „...та да се обогатите вие чрез Неговата сиромашия.“ Това не е игра на думи, нито търсен впечатляващ израз! Това е обобщение на Божията логика, логиката на любовта, логиката на Въплъщението и на Кръста. Бог не направи да падне върху нас спасението свише, отгоре, както милостинята от онези, които дават от излишъка си с привидно филантропско състрадание. Не това е любовта на Христос! Когато Иисус влеза във водите на река Иордан и се кръщава от Иоан Кръстител, не го прави, защото има нужда от покаяние, от възвръщане към вратата. Той го прави, за да застане сред хората, които се нуждаят от проши-

ка, сред нас, грешните, и да се натовари с тежестта на нашите грехове. Това е пътят, който Той е изbral, за да ни утеши, да ни спаси, да ни освободи от нашата нищета. Впечатлява ни, че апостолът казва, че сме били освободени не чрез богатството на Христос, а чрез Неговата сиромашия. И все пак свети Павел знае добре „неизследимото богатство Христово“ (Еф. 3, 8), „наследника на всичко“ (Евр. 1, 2).

Що за бедност е тази, с която Иисус ни освобождава и ни прави богати? Това просто е начинът му да ни обича, Неговото доближаване до нас като Добрия самарянин, който се приближи до онзи човек, останен полуумъртв край пътя (срв. Лука 10, 25 и сл.). Това, което ни дава истинска свобода, истинско спасение и истинско щастие, е Неговата любов, която иска да сподели с нас, пълна със състрадание и нежност.

Бедността на Христос, която ни обогатява, е Неговото въплъщение, Неговото вземане върху себе Си на нашите слабости, нашите грехове, известявайки ни безкрайната Божия милост. Бедността на Христос е най-голямото богатство. Иисус е богат със Своето безгранично упование в Бог Отец, в доверяването на Него във всеки момент, търсейки винаги и само Неговата воля и Неговата слава. Той е богат като едно дете, което се чувства обичано и обича своите родители и за миг не се усъмнява в тяхната любов и нежност. Богатството на Иисус е Неговата

същност да бъде Синът, Неговата уникална връзка с Отец е суверенното правомощие на този беден Месия. Когато Иисус ни кани да вземем върху си Неговото „благо иго“, Той ни кани да се обогатим от тази „богата бедност“ и „бедна богатост“, да спodelим с Него синовния и братски Дух, да станем синове в Сина, братя на първородния Брат (срв. Рим. 8, 29).

Казано е, че единственото нещо, за което можем истински да съжаляваме, е, че не сме светци (Леон Блой, 1846-1917). Ние също бихме могли да кажем, че има само една истинска нищета: че не живеем като деца на Бога и като братя на Христос.

Нашето свидетелство

Ние можем да си мислим, че „пътят“ на бедността е бил този на Иисус, докато ние, които идваме след Него, можем да спасим света с подходящи човешки средства. Не е така. Във всяка епоха и на всяко място Бог продължава да спасява човечеството и света чрез бедността на Христос, Който стана беден в Тайнствата, в Словото и в Своята Църква, която е народ на бедните. Богатството на Бог не може да мине през нашето богатство; то минава винаги и единствено чрез нашата бедност, лична и общностна, оживотворена от Духа на Христос.

В подражание на нашия Учител ние, християните, сме призовани да гледаме нищетата на братята, да се докосваме до нея, да се нагърбваме с нея и да работим ефективно, за да я облекчим. Нищетата не съвпада с бедността. Нищетата е бедност без доверие, без солидарност, без надежда. Ние можем да разг-

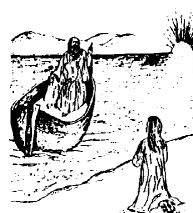
раничим три вида нищета: материална нищета, морална нищета и духовна нищета.

Материалната е това, което обикновено се нарича бедност и докосва тези, които живеят в положение, недостойно за човешката личност - лишени от своите основни права и от благата от първа необходимост като храна, вода, здравни грижи, работа, възможност за развитие и културно израстане. Спрямо този вид нищета Църквата предлага своето служение, своята дякония, за да отговори на нуждите и да излекува тези рани, които обозначават лицето на човечеството. В бедните и в отриннатите видждаме лицето на Христос. Обичайки и помагайки на бедните, обичаме и служим на Христос. Нашите усилия са насочени също така да се прекратят в света накърняването на човешкото достойнство, дискриминацията и злоупотребите, които в много случаи са причина за бедността. Когато властта, луксът и парите стават идоли, те се пред-

На стр. 6

Във вечна светлина

„Когато настъпи вечерта, Иисус каза: „Да минем на другия бряг“ (Марко 4, 35)

С изпълнени от скръб сърца съобщаваме на всички роднини, близки и познати, че на 6 февруари 2014 г. Бог повика към себе си нашата мила сестра

**Станислава
Братанова,
бенедиктинка,
на 90 години**

Ще запазим светъл спомен за присъствието ти в нашата общност, което ни дари, и щедро на всички се раздаде. Пред теб с благодарност се покланяме.

Господи, нека вечната светлина да я озари, нека почива в мир! Амин!

Поклон пред светлата ѝ памет.

Сестри бенедиктинки

2

ИСТИНА

VERITAS

Брой 3 (1484)
март 2014 г.

ИСТИНА - VERITAS

продължител
на в. „Истина“ (1924 - 1949 г.)

Директор
свещеник Благовест
Вангелов

Адрес на редакцията:
1606 София,
ул. „Люлин планина“ № 7
Тел./факс 952-29-59,
E-mail: istina-v@techno-link.com
Редактор Марио Георгиев
ISSN 0861-6450

Католически свят

Франция. Френските и световните агенции и медии оценяват приема на френския президент Франсоа Оланд на частна аудиенция при папа Франциск като „хладен и студен“. Причината е в косвеното враждебно отношение на френското правителство и лично на президента социалист към Католическата църква, както и поради претия законопроект на правителството за брак между хомосексуалисти и осиновяване и отглеждане на деца от тях въпреки яростните протести на мнозинството французи. Това доведе до помрачаване на отношенията между Светия престол и френското правителство. Президентът Франсоа Оланд бе лишен от титлата „почетен каноник на Латеранска капела“ и от „престола в Латеранска базилика“. Тази привилегия е учредена от Светия престол заради големите заслуги на френския народ към Католическата църква и Франция бе обявена за Първородна дъщеря на Католическата църква. В най-новата история с тази почетна титла бяха удостоени френските президенти генерал Дьо Гол (1967), Жискар д'Естен (1978), Жак Ширак (1996) и Никола Саркози (2004), а не я получиха Жорж Помпиду (1969-1974), Франсоа Митеран (1981-1995) и сегашният президент Франсоа Оланд.

От 70-милионното население на Франция над 58 милиона са католици и Франция се нарежда на първо място в Европа по брой на католици и на пето в света след Бразилия - 150 милиона, Мексико - 102 милиона, САЩ - 80 милиона, и Филипините - 70 милиона.

+ + + Подареният на папа

Франциск от американската

фирма „Харлей-Дейвидсън“

мотоциклет, оценен между 12 000

и 15 000 евро, както и екипът към

него - черно кожено яке, оценено

между 1000 и 1500 евро, бяха

предложени на търг в голям

парижки салон. На резервоара

на мотора е бил положен папският

подпис, както и на якето

(със сребърен флуистер). Тър

гът е предизвикал небивал ин

терес. Мотоциклетът е купен за

241 500 евро, а якето - за 57 500

евро, общо 299 000 евро. Тази

сума папа Франциск е предос

тавил на благотворителната ка

толическа организация „Карита

с“ в Рим.

+ + + Вселенският патриарх

Вартоломей е изнесъл доклад в

Католическия институт в Париж

на тема „1700 години Милански

едикт“. След доклада патриар

хът е удостоен със званието

„д-р хонорис кауза“.

+ + + В много градове на

Франция хиляди демонстранти

се включват редовно и активно

в масови протести срещу поли

тиката на правителството и на

целия Европейски съюз по се

мейните проблеми, срещу бра

ка между хомосексуалисти и

осиновяването на деца от тях.

Протестиращите носят лозунги

„Вие разделяте семейството“ и

„Водите към обществена разру

ха и упадък на обществото“. В

Париж демонстрират десетки

хиляди граждани, а в Лион над

80 хиляди демонстранти са во

дени от архиепископа на града

Филип Барбен.

Чили. Архиепископът на

столицата Сантяго Рикардо Ецца

(въздигнат в сан кардинал на

22 февруари) е заявил, че

новоизбраната президентка на

страната социалистката д-р Ми

шел Бачелет го е поканила за

член на Националния съвет по

образованието. Той познава Ба

челет като атеистка, лекарка,

грижовна майка на четири де

ца и активистка против абортите

и брака между хомосексуала

листи, боркиня за социална справедливост и затова Католическата църква я подкрепя. Самата Бачелет е казала: „Az съм лекарка, за да спасявам живота; сега съм политик и това е главната ми цел в живота.“

Пакистан. Политикът католик Паул Бхати - бивш министър за малцинствата и националното помирение, е отлетял тайно от страната за Италия. Той е брат на убития през 2011 г. Шабаз Бхати, който беше единствен християнин католик в пакистанския кабинет. Паул Бхати е напуснал страната заради постоянно заплахи за убийство от страна на радикални исламистки групи. Католическата църква в Пакистан е открыла процедура за провъзгласяването на брат му Шабаз Бхати за блажен.

Турция. Турски археолози са направили въздушни снимки на развалини от базилика в езерото Изник, южно от Истанбул. Според ученичите това са останки от голям храм на 20 метра от брега и на два метра дълбочина. Храмът е бил разрушен от голямото земетресение в 740 г. Според ученичите това е храмът, в който се е провел Никейският събор, свикан от император Константин Велики (306-337).

Полша. Полското учителско семейство пенсионери Йоланта и Збигнев Янчак, и двамата по на 60 години, са тръгнали пеша от полския град Милослав през Чехия, Германия и Австрия, за да отидат в Рим и да присъстват на литургията на 27 април за провъзгласяването на полския папа Йоан-Павел II за светец. Те преминават по 25 км на ден, за да извървят общо 2200 км до Рим. Йоланта е казала пред журналисти: „Въобще не мислим за неудобства. Вървим с много голяма вяра и надежда, че ще присъстваме на това голямо събитие за нас и за цяла Полша!“

Италия. Архиепископът на Милано кардинал Анджело Скола и голяма група богомолци от неговата епархия са посетили патриарх Вартоломей в Истанбул, с което връщат визитата на патриарха, който през 2013 г. посети Милано по случай 1700-годишнината на Миланския едикт.

+ + + Италианската полиция е открила откраднатата епрувтика с кръв на блажения Йоан-Павел II. Епрувтиката с реликвата е била дарена от полския кардинал Станислав Дживич, бивш личен секретар на папа Войтила, на катедралата „Свети Петър“ в гр. Авила. Крадците са двама души, наркомани на 23 и 24 години, които се надявали да вземат пари за реликвата.

Хълмът на кръстовете в Северна Литва е лобко и известно място за поклонение

+ + + По решение на Епископската конференция на Католическата църква в Италия папата и занапред - както досега - ще определя председателя на конференцията. Организацията ще предложи на Светия отец между 15 и 20 имена, а той ще посочи новия председател. Секретарят на Епископската конференция епископ Нунцио Галентино е заявил: „По този начин регионалните конференции показват голямото значение и доверието, което отдават на връзката между Църквата в Италия и папата.“ Епископската конференция на Католическата църква в Италия е единствената в света, която не избира своя председател. Сега председател на организацията е архиепископът на Генуа кардинал Анджело Баняско.

Словакия. На президентските избори в страната, които ще се проведат на 15 март 2014 г., 13 души са се кандидатирати за този пост. Тъй като Словакия е предимно католическа страна, всички те залагат на католическата карта. На първо място е сегашният министър-председател Роберт Фицо. Кандидатите се хвалят, че „имат големи заслуги към Католическата църква“. От 5,8-милионното население на страната над 4,9 милиона са католици.

Филипините. Страната е във възторг от удостояването на филипинския архиепископ Орландо Кеведо за кардинал. Към поздравленията са се присъединили и исламистките бунтовници. Лидерът на движението Исламски фронт за освобождение - Мохабер Икбал, е поздравил новия кардинал с думите: „Той ще наложи мир, разбирателство и добро съвместно съжителство между християни и мюсюлмани.“ Кардинал Кеведо е най-уважаваната личност на филипински остров Минданао, който исламистите искат да превърнат в независима държава по исламски образец и закони.

Ватикан. След като бяха номинирани 19-те нови кардинали, на генерална аудиенция папа Франциск съобщи пред хилядното множество богомолци, че „кардиналите са най-важните съветници на папата“. Думата кардинал идва от латинската „кардо“ - панта на вратата. В миналото кардиналската колегия се е състояла предимно от европейци, много голяма част от тях италианци. От II ватикански събор колегията придобива международен характер, европейците са най-голямата група, но нямат вече абсолютно мнозинство. Днес кардиналската колегия наброява 218 члено-

ве, от които 122 са под 80-годишна възраст и имат право на избор на папа.

+ + + На общо събрание в Рим на конгрегацията „Легионери на Христос“ бе единодушно избран новият генерален настоятел отец Едуардо Роблес Хил и беше осъдено поведението на основателя на общността Марсиал Масиел. Конгрегацията прие нов правилник за дейността си.

+ + + Над 40 високопоставени духовници - католици, евреи и мюсюлмани от Аржентина, заминават за Близкия изток на миротворно посещение. Те ще се срещнат с йорданския крал Абдула II, с президента на палестинската автономия Махмуд Абас и израелския президент Шимон Перес. Ще посетят всички места и ще срещнат същите лица, с които папа Франциск ще се срещне при посещението си през май т. г. Те ще се назоват негови „предшественици“ и ще носят мирно послание в Израел и Палестина с думите: „Както в Аржентина ние живеем заедно, задружно, така и вие можете!“ След това деветдневно посещение групата ще посети Светия отец, за да му покладва за резултатите.

+ + + Египет назначи за трети път жена за свой посланик към Светия престол. Това е д-р Вафа Ашраф Мохарам Басин (58), която връчи акредитивните си писма на папа Франциск. Тя е майка на три деца. Германия също назначи за свой посланик жена, г-жа Анете Шаван (58), бивш министър на образованието и научните изследвания в Германия.

+ + + Светият престол е организирал в Куба медиен семинар за епископи от Латинска Америка и Карибите (4-6 февруари). Организатор и ръководител е бил архиепископ Клаудио Мария Чели - председател на Папския съвет за социални комуникации. Семинарът е бил посветен на най-новите интернет меди.

+ + + През август т. г. папа Франциск ще посети Южна Корея и на 15 август ще провъзгласи за блажени двамата братя Паул Йън Джи-Чунг (1759-1791) и Франсис Йън Джи-Хен (1760-1801), както и още 122-ма техни спътници мъченици.

+ + + Папа Франциск е назначил известния френски писа

ИСТИНА

VERITAS

Брой 3 (1484)

март 2014 г.

тел и философ Фабрис Хаджадж (Fabrice Hadjadj) за член на Папския съвет за миряните.

+ + + Светият отец е назначен полски кардинал Станислав Рилко за президент на Папския съвет за миряните, а германският епископ Йозеф Клеменс - за секретар.

+ + + При посещението си в Светите земи през май т. г. папа Франциск ще се срещне със сирийски бежанци в Йордания, ще посети река Йордан, ще отслужи литургия на стадиона в столицата Аман, ще се срещне с вселенския патриарх Вартоломей и с други представители на Християнски църкви в храма на Християния гроб в Йерусалим. Ще се види с израелския президент Шимон Перес и премиера Нетаняху. Ще се срещне и с католически монаси, монахини и семинаристи в Гетсиманска градина. Във Витлеем папата ще има среща и с много семейства.

+ + + Ватиканският държавен секретар Пиетро Паролин е заявил пред италианския всекидневник „Авенире“, че Римската курия ще стане стройна и жизнена, по-малко бюрократична и по-експедитивна. По въпроса за отношенията между Ватикан и Китай кардинал Паролин заявил, че те са извънредно сложни. Пекин признава само Патриотичното обединение на китайските католици, което е подчинено на китайското комунистическо правителство и отхвърлено от папа Франциск. Китайските католици, които признават папата, се преселват и живеят нелегално и в изгнание. А китайското правителство назначава епископи без съгласието на папата.

До духовенството и верните на Католическата църква в България

Преподобни отци, сестри, драги верни! Човек реализира човечността си истински, когато е близо до Бог. Непрестанното търсене на Бог от страна на человека доказва, че безразличието не е в нашата природа и нуждата да бъдат дълбоко изразени религиозните чувства е несъмнено осезаема. След младежката среща в енория „Света Ана“ - с. Малчика (25-28 юли 2013 г.), свързана с посещението на Светия отец папа Франциск в Бразилия, беше събрана подпiska от участниците към Епископската конференция на Католическата църква в България за провеждането на ежегодна Национална младежка християнска среща. Ние отговорихме позитивно на зова на младите християни. Общите срещи са полезни не само за интеграция на младото поколение, но преди всичко за допир с живия Бог чрез молитвата, както е казал самият Христос: „Където са двама или трима, събрани в мое име, аз съм между тях.“

Затова обявяваме, че тазгодишната Наци-

онална младежка християнска среща ще бъде проведена в дните от 3 до 6 юли на Градския стадион в гр. Раковски. Темата на срещата ще бъде „Елате при мен всички“ (Мт. 11, 28). Програмата и подробните, свързани с организацията, ще бъдат съобщени своевременно. Нека да мотивираме себе си и младежите, за чието духовно развитие сме отговорни пред Бог, за масово и дейно участие в това мероприятие.

Това съобщение да бъде прочетено във всички енории по време на Светите ехаристии в неделя, 16 февруари 2014 г., и следващите няколко недели след нея, а по особен начин да бъде информирана католическата младеж в нашата страна.

† Христо Пройков (Аpostолически екзарх)

† Георги Йовчев

(Софийско-Пловдивски епископ)

† Петко Христов (Никополски епископ)

10 февруари 2014 г.

Отец Ломбарди: ООН превишава своите задължения

Забележките на Комитета на ООН за правата на детето „превинават своите компетенции и се наместват в доктриналните и моралните позиции на Католическата църква чрез морални оценки за контрацептивите и абORTA в светлината на една собствена идеологическа визия за сексуалността“. Това заяви на 7 февруари в декларация директорът на Ватиканския пресцентър отец Федерико Ломбарди по повод препоръките в доклада на ООН, представени на 5 февруари в Женева, с които се отпращат острите обвинения към Ватикан по въпроса за сексуалните насилия над малолетни, извършени от страна на клира, както и заради позицията на ватиканската държава по въпросите на хомосексуалността, контрацептивните средства и абORTA.

Докладът съдържа „сериозни ограничения“, отбелязва отец Ломбарди. „Обособено тежко е неразбирането на специфичната природа на Светия престол“, която е „различна от другите държави и което затруднява разбирането на ролята и отговорността. Но това е обяснявано детайлно много пъти в продължение на двадесет години - най-вече при присъединяването към конвенцията и последните писмени отговори. Невъзможност да се разбере или липса на желание да се разбере? И двета случая предизвикват правото на учудване“.

„Начинът да се представят забележките и настойчивостта за някои особени случаи - допълва ватиканският говорител - намекват, че е обрнато много голямо внимание на добре из-

вестни неправителствени организации, имащи предварителна нагласа срещу Католическата църква и Светия престол, както и срещу неговите позиции.“

„В случая не може да се говори за сблъсък между ООН и Ватикан“, посочва отец Ломбарди, тъй като Обединените нации представляват една „много важна действителност за съвременното човечество“, а нейните „най-висши инстанции оценяват и подкрепят Светия престол и позитивния диалог с него“.

„Не може да не се забележат тонът, развитието и публичността на документа, дадени от комитета, които са аномалия предвид нормалните процедури в отношенията с другите държави, подписали конвенцията“, посочва ватиканският говорител.

„Ако Светият престол е станал обект на медийно внимание - според нас несправедливо и вредно, трябва да се признае, че и критиките към самия комитет са сериозни и основателни“ - отбелязва в декларацията си отец Ломбарди. „Без да се припъса случилото се на ООН, трябва да се каже, че в общественото мнение организацията понася негативните последствия отвъд своите компетенции от един комитет, който се позовава на нея.“

„Нека потърсим коректното отношение за доброто на децата - завършва отец Ломбарди - дори и чрез самата конвенция. Светият престол ще предостави своите внимателни и аргументирани отговори.“

Още една мечта и още една надежда

От стр. 1

тор Даниел Топалски (Методистка църква), пастор Ивайло Сяров (Баптистка църква) и отец Валтер Гора (Католическа църква в България).

„Нима Христос се е разделил?“ (1 Коринтяни 1, 13)

Този риторичен въпрос, отправен от апостол Павел в посланието до кориняните, е не просто темата на молитвената седмица тази година, но и сильно емоционален въпрос, насочен лично и към всеки от нас. Защо се държим така, сякаш Христос се е разделил? Какво правим днес и какво можем да направим утре, за да променим нещата?

Основен акцент на срещата бе проповедта на пастор Даниел. В началото той насочи вниманието ни към някои моменти от посланието на апостол Павел до коринянини, които са останали извън полезните на недостатъчно информираните (като мен) читатели на Библията. Оказва се, че разделение в Христовите църкви е имало

още по онова време - 1000 години преди схизма, и вероятно най-изразено е било това в Коринт. Поради факта, че Христовите ученици в апостолските си мисии са акцентирали върху различни аспекти на Евангелието, отделните доста отдалечени общности са си изградили илюзорното усещане за уникалност и противопоставяне: „Защото узнах от домашните на Хюля за вас, братя мои, че помежду ви има раздори. А това казвам, защото един от вас дума: „Аз съм Павлов“, друг: „Аз пък - Апостолов“, трети: „Аз съм Кифин“, а друг: „Аз пък - Христов“ (1 Коринтяни 1, 11-12). Напага се апостол Павел да напомни кое всъщност е най-важното, по отношение на което всичко останало има второстепенно значение. Казва им, че съществува една-единствена истинска основа на единството помежду им, която остава въпреки различията и това е Христос. А Христос е само Един: „Един и същ е Господ на всички, богат за всички, които Го призовават“ (Рим. 10, 12). За съжаление дори тогава разднението в коринтската община е било доста сериозно и на апостол Павел му се налага да търси различни пътища

за неговото преодоляване. Пастор Даниел хвърли светлина и върху сериозността на съществуващите в днешно време разделения в Христовата общност. Различията помежду ни - вероизповедни, литургически, организационни и какви ли още не - ни се струват понякога толкова големи, че обезсмислят всеки опит за диалог и сътрудничество. Ясно е, че трудно бихме могли да омаловажим толкова драматични догматични разногласия по отношение на Света Троица, на начина на съединение на двете природи в едната Личност на нашия Господ Иисус Христос, на светите изображения и дори на разбирането ни за спасението. Резонен е въпросът дали няма да е предателство към нашето разбиране за истината, към собствените ни традиции, ако просто кажем, че всичко това всъщност не е толкова важно, колкото са мислили нашите предци и самите ние. Няма съмнение обаче, че апостол Павел не ни съветва да извършим предателство - нито към вярата си, нито към традицията, в която сме повярвали и израснали. Но акцентирането върху различията и тяхното хиперболизиране едва ли би по-

могнало на някого. Апостолът всъщност ни казва, че където и да търсим своята идентичност като християни, истинската основа за нашата идентичност е неразделеният, единият Христос. Само на тази база всички ние можем да се нареchem Христови.

Силно въздействащото си слово пастор Даниел продължи с темата за християнската любов като основен реален път за постигане желаното единство на Християнските църкви. Когато казваме, че думите на апостол Павел ни напомнят, че нашата идентичност е в Христос, с това всъщност ние казваме, че нашата истинска идентичност е в любовта. Да бъдем Христови, да имаме своята идентичност в Христос, означава да знаем, че Бог е любов, да приемем, че освен правота на вярата (ортодоксия) и правота на живота (ортопраксия), има и правота на сърцето (ортокардия). Пастор Даниел ни припомни какъв е бил въпросът на възръсналия Христос към Петър при явяването му при Тивериадското езеро. Иисус го пита: „Обичаш ли Мен?“ Петър са на тъжава от трикратното повторение на въпроса, но този особен подход на нашия Господ

има за цел да подчертава изключителната важност на любовта. Този въпрос изчерпва всичко и изисква ясен отговор. Да бъдем Христови, да имаме своята идентичност в Христос, означава да Го обичаме с цялото си сърце, с цялата си душа и с всички си ум (Матей 22, 37) и да обичаме близния както себе си. Ако наистина обичаме Христос, то няма как да не обичаме тези, които Го признават за свой Господ, тези, които вярват, че Иисус е Христос. И тогава все по-рядко ще си задаваме въпроса „Нима Христос се е разделил?“

Широкоизвестна мисъл е, че всеки дълъг път започва с една малка стъпка - началната ни малка стъпка беше проведена преди няколко години първа обща молитва за християнско единение в Русе. Може да се допълни и че пътят представлява дълга поредица от малки стъпки, докато накрая една малка стъпка на человека се превръща в един голям скок за човечеството...

Нека не преставаме да правим нашите малки стъпки...

„По това ще ви познаят всички, че сте мои ученици, ако имате любов помежду си“ (Иоан, 13, 35).

Цанко ГОЛЕМАНОВ

ИСТИНА

VERITAS

Брой 3 (1484)
март 2014 г.

4

Българското общество посреща Вашия понтификат с голяма симпатия

От стр. 1

та преживяваме период на преход: много религиозни ордени, които в миналото работеха в България, се върнаха, дойдоха и нови; успяхме да възстановим и построим някои нови черкви и манастири; отново можем да провеждаме редовна пастирска дейност със семействата и с младежите и да имаме пак звания, българи - свещеници, монаси и монахини.

Благодарни сме на Господ, че днес Католическата църква в България има свободата да живее в синхрон със Светия престол и да участва със скромните си сили в универсалния живот на Църквата. Настоящата година сме посветили по особен начин на молитвата за семейството и всеки ден в енории и манастирите след Светата литургия се казва специална молитва. Ние, както и българското общество, със сигурност живеем под влиянието на импулсите на глобалния свят и на Европейския съюз. В България има много социални и икономически проблеми, расте неравенството в обществото, безработицата сред младите, нищетата сред възрастните и малцинствата и нашата Църква, малка и бедна, е с бедните и малките, живее в периферията, с хората от периферията.

За България църковното дело на светите Кирил и Методий има особено историческо, културно и духовно значение. Щастливи сме, че те са съпровервители на Европа. Апостолическото посещение на папа Йоан-Павел II в България беше точно по време на празника на светите братя и на славянската писменост - 24 май. По този повод всяка година по традиция делегация с представители на държавата, Църквата и културните среди се покланя на гроба на свети Кирил в базиликата „Сан Клементе“ в Рим и се среща на аудиенция с Ваше светейшество.

Свети отче, в тези дни на посещение ad limina на епископите от Католическата църква в България с нас са молитвите на клира, на монасите и монахините и на всички наши верни, също така и на българите католици, които са извън страната. Заедно с тях ние потвърждаваме нашето обещание с Римския епископ, молим се за Вашите намерения и със синовна почит просим Вашия апостолически благослов.

+Христо ПРОЙКОВ,
апостолически езарх,
председател на Епископската
конференция в България

Ватикан, 13 февруари 2014 г.

Слово на папа Франциск към българските епископи

От стр. 1

ата годишнина от мъченичеството на блажения епископ пасионист Евгений Босилков. Освен това по време на насокор приключилата Година на вярата се състояха и други значителни събития като Националната среща на католиците в България, Националната среща на младежите и научният симпозиум за Втория ватикански събор.

Тези инициативи подчертават, че католическите общности - както от западен, така и от източен обред, въпреки че като брой са малцинство в страната, продължават с усърдие своята мисия и свидетелстват както за естествените морални ценности, така и за Евангелието на Христос в едно общество, което има много духовни празноти, останали от миналия атеистичен режим или от безkritичното приемане на културни модели, в които преобладават внушенията на прагматичния материализъм. Призовавам ви да вървите смело по този път, като се опитвате да осъществявате и във вашата страна онази мисионерска промяна, която Църквата е призвана да реализира в целия свят. Това изисква духовно и пастирско обръщане, което започва с осъзнаването, че по силата на кръщението всички сме ученици и мисионери, изпратени от Господ да проповядваме Евангелието с радост и с дух, използвайки и ценното богатство на народната религиозност. Този нов мисионерски устрем има и обществено измерение въз основа на социалната доктрина на Църквата, чийто приоритети са социалното интегриране на бедните и ангажирането към общото благо и социалния мир.

Затова е много важно признаването от гражданските власти на ролята на Светия престол като духовен и морален авторитет в международната общност и положителното оценяване на присъствието на Католическата църква като част от българския народ както и на нейния принос за общото благо и напредъка на страната.

Многобройните смели свидетелства на вярност към Христос и към Църквата, дадени в драматични периоди, и изминатият път през тези две десетилетия на възстановена свобода нека ви изпълнят с благодарност към Господ и ви дарят с доверие към Неговото провидение, което действа в историята. Освен това ви призовавам да се ангажирате заедно, с нови сили, за формирането на вярващите, наслърчавайки подходящо вероучение, а също и обръщайки особено внимание на пастирската дейност за младежите и званията както и на общността на свещениците, за да могат да се създадат благоприятни условия за съзряване във вярата и за отваряне към мисионерски хоризонти.

Скъпи братя, вашите общности живеят и работят рамо

до рамо с тези на Българската православна църква. Затова ви моля да предадете моите сърдечни поздрави на патриарх Неофит, който след няколко дни ще празнува първата годишнина от каноничното си избиране. Призовавам ви от все сърце да продължите усилията си за наслърчаването на все по-интензивен и братски диалог с Православната църква. Четейки и молейки се със същото Божие слово, пожелавам сърцата и умовете на всички да се отворят, за да стане все по-видима надеждата, че един ден ще честваме заедно Евхаристичната жертва, припомняйки си Словото на нашия Господ, който в навечерието на смъртта Си се молеше на Отца всички Негови ученици „да бъдат във полно единство, и за да познае светът, че Ти си Ме пратил“ (Ин. 17, 23).

На 27 април тази година в Рим ще се състои канонизацията на блажените Йоан XXIII и Йоан-Павел II. Радвам се, че и Софийско-Пловдивската епархия, и Никополската, както и Апостолическата екзархия за католиците от източен обред ще присъстват на церемонията с многообразни делегации. Това е красноречив знак за факта, че първият папа славянин е оставил дълбока следа в душата и живота на католическата общност в България, особено със своето посещение във вашата родина през 2002 г.; също така е знак, че споменът, оставен от архиепископ Анджело Джузепе Ронкали по време на деветгодишния му престой в България като апостолически делегат, е жив. Когато се сбогува със страната, той произнася следните думи: „На което и място по света да ми се случи да живея, ако някой от България мине близо до дома ми било нощем, било при трудности в живота си, винаги ще намери на моя прозорец запалена свещ. Нека почука, нека почука! Никой няма да го пита дали е католик или православен; достатъчно е, че е брат от България. Нека влезе. Ще го посрещнат две широко разтворени братски ръце и едно топло приятелско сърце.“ (Рождественска проповед, 25 декември 1934 г.)

Тези думи разкриват обичта на апостолическия делегат монс. Ронкали към българския народ, който сред превратностите на времето е запазил жив пламък на Христовата вяра.

Скъпи братя, поверьвам на Пресветата Дева Мария, Майка на Църквата, на светите братя Кирил и Методий, евангелизатори на славянските народи, и на блажения епископ и мъченик Евгений Босилков вашите надежди и грижи, пъти на вашите Църкви и развитието на вашето земно отечество и нека върху вас, върху свещениците, монасите, монахините и верните от скъпия български народ да слезе Божият благослов.

Ватикан, 13 февруари 2014 г.

Източници: catholic-bg.org

„Адам и Ева се крият от лицето на Господ“ -
худ. Юлиус фон Каролсфелд (1794-1874)

Адаме, къде си?

И създаде Господ Бог човек от земна пръст и вдъхна в лицето му дихане за живот, и стана човекът жива душа. Насътани го в рая - Едемската градина, където имаше дърво на живота и дърво за познаване на доброто и злото. Поръча му да обработва и да пази райската градина, да яде плодове от всички дървета без плодовете на дървото за познаване на доброто и злото, защото в който ден вкуси от него, ще умре. При един дълбок сън на човека Господ Бог взе едно от ребрата му и създаде от реброто жена и я заведе при него. Адам даде на жена си име Ева и тя стана майка на живеещи. Двамата бяха голи и не се срамуваха. Змията беше най-хитра от всички полски зверове, които Господ Бог създаде. Тя прельсти Ева да вкуси от дървото за познаване на доброто и злото, като ѝ каза, че няма да умре, а ще я отворят очите и ще познава кое е добро и кое - зло. Ева бе съблазнена, взе от плодовете му, яде и дава на мъжа си. Тутакси се отвориха очите на двамата и раз-

браха, че са голи; посъшиха смокинени листа и си направиха препасници и се скриха от лицето на Господ Бог между райските дървета. И извика Господ Бог на Адам и му рече: „Адаме, где си?“ Той му каза: „Чух гласа Ти в рая и ме досрамя, защото съм гол, и се скрих.“ И рече Бог: „Кой ти каза, че си гол? Да не би да си ял от дървото, от което ти забраних да ядеш?“ Адам отговори: „Жената, която ми даде Ти, тя ми даде от дървото и аз ядох.“ Тогава Господ Бог рече на жената: „Зашо си сторила това?“ Жената отговори: „Змията ме прельсти и аз ядох.“ И рече Господ Бог на змията: „Проклета да си между всички животни и полски зверове!“

Тогава Господ Бог изпъди от Едемската градина Адам и му рече: „Загдето си ял от дървото, което ти забраних, с пот на лицето си ще ядеш хляба си, докле се върнеш в земята, откъдето си взет: Защото от пръст си и на пръст ще се върнеш!“ (срв. Битие, гл. 2 и 3).

Петър КОЧУМОВ

„Отче наш“ остава задължителна молитва в австралийския парламент

„Отче наш“ продължава да бъде задължителна молитва преди всяко заседание на австралийския парламент. Сенатът, втората парламентарна камара, отхвърли в четвъртък опита на зелените да отменят молитвата, съобщава „Sydney Morning Herald“. Зелените настоявали молитвата да бъде заменена с минута за разми сълъ, обосновавайки се, че вярата е личен въпрос.

Консервативната управляваща коалиция от Либералната и Националната партия се обявила против отмяната на Господната молитва. Лейбъристката партия не взела ста-

новище по въпроса. Марк Драйфус, еврей и депутат от долната камара на Лейбъристката партия, се обявил преди няколко дни за мултирелигиозен модел на откриване на парламентарните заседания, част от който можела да бъде молитвата „Отче наш“.

Австралийското християнско лоби приветства осуетяването на инициативата. Произнасянето на Господната молитва преди всяко заседание, започнало през 1901 г., е „част от културното наследство на Австралия“, подчертава ръководителят на лобистката група Лайл Шалтън. „Христианският етос, лежащ в основата на западната цивилизация, е създал свободни и проспериращи общества, включително и нашата либерална демокрация.“

По www.catholic-news.bg

Осиромаша, та да се обогатим ние чрез Неговата сиромашия (срф. 2 Кор. 8, 9)

От стр. 2

почитат пред изискването за справедливо разпределение на богатствата. Поради това е необходимо съзнатието да се обрне към справедливостта, равенството, скромността и споделянето.

Не по-малко тревожна е моралната нищета, която се състои в превърщане в роби на покора и греха. Колко семейства страдат, защото някой от членовете - често млади - е зависим от алкохол, наркотици, хазарт, порнография! Колко хора са загубили смисъла на живота, лишени са от перспективи за бъдещето и са загубили надежда! И колко много хора са принудени да живеят в такава нищета поради социално несправедливи условия, поради липса на работа, кое то ги лишава от достойността да занесат хляб въкъщи, поради липса на равнопоставеност по отношение на правото на образование и здравеопазване. В тези случаи моралната нищета може спокойно да се нарече зародиш на самоубийство.

Тази форма на нищета, която е също причина и на икономическа разруха, се свързва винаги с духовната нищета, която ни поразява, когато се отвърнем от Бог и отхвърлим Неговата любов. Ако считаме, че ние не се нуждаем от Бог, Който в лицето на Христос ни противя ръка, защото смятаме, че сме самодостатъчни, ние поемаме път към провала. Бог е единственият, Който наистина спасява и освобождава.

Евангелието е вярната противоречива срещу духовната бедност. Христианинът е призван да носи във всяка среда освобождаващото послание, че съществува прош-

ка за извършеното зло, че Бог е по-голям от нашия грях и че ни обича безвъзмездно, винаги, че съществуваме за общение и за вечен живот. Господ ни кани да бъдем радостни вестители на това послание на милосърдие и надежда!

Прекрасно е да се изпита радостта от разпространението на тази блага вест, да се сподели съкровището, нам повериено, за да утешим сършените сърца и да дадем надежда на толкова много братя и сестри, обгърнати от трака. Става дума да следваме и подражаваме на Исус, Който отиде при бедните и грешните като овчар при изгубената овца и го стори, изпълнен с любов. Съзени с Него, смело можем да отворим нови пътища за евангелизация и човешко развитие.

Скъпи братя и сестри, нека това време на Великия пост да намери цялата Църква разположена и настоятелна в свидетелството към тези, които живеят в материална, морална и духовна нищета, на евангелското послание, което се обобщава в известяването на любовта на милосърдния Отец, готов да прегърне чрез Христос всеки

човек. Ние можем да направим това в степента, в която сме сходни с Христос, Който осиромаша и ни обогати чрез Своята бедност. Великият пост е време, подходящо за лишения. Би било добре да се запитаме от кой неща можем да се лишим, за да помогнем и да обогатим другите с нашата бедност. Да не забравяме, че истинската бедност боли - не би било валидно едно лишение без подобно покаятелно измерение. Съмнителна е милостинията, която не струва и която не боли.

Светият Дух, чрез Когото „бедни сме, а мнозина обогатяваме; нямаме нищо, а всичко притежаваме“ (2 Кор. 6, 10), нека да подкрепи тези наши намерения и да укрепи в нас вниманието и отговорността към човешкото нещастие, за да бъдем милосърдни и деятели на милосърдие. С това застъпничество аз ви уверявам в моите молитви, та всеки вярващ и всяка църковна общност да премине ползотворно пътя на поста. И ви моля да се молите за мен. Нека Господ да ви благослови, а Дева Мария да ви закрия.

Franciscus

Неделя сиропустна

Последната подготовителна неделя за Великия пост е определена от Църквата за ден на всеопощение. В този ден по древен християнски обичай ние си прощаваме един другиму взаимните осърбления. Нещо наистина красиво и затрогващо има в този наш обичай. Деца целуват ръка на родителите си и искат от тях прошка. Кръщелниците посещават своите кръстници, за да получат прошка. Особено пък скарани роднини, близки, съседи, дори врагове този ден си подават ръка, сърцата широко се отварят и прочистват от всяка злоба, мъст и неприязнь. Ето какво ни съветва богословът Киара Любик: „Да прощаваме, да прощаваме винаги. Прошката не е забравяне, което често предполага нежеланието да погледнем действителността в очите. Прошката не е слабост, тоест не означава, че не признавам получената обида от страх пред по-силния. Прошката не се състои в това да твърдиш, че е без значение нещо, което е зло, или пък че нещо е добро, което то е лошо. Прошката не е безразличие. Прошката се състои в приемането на брата или сестрата такива, каквито са, независимо от злото, което са ни сторили - та ка, както Бог приема нас, грешниците, независимо от недостатъците ни. Прошката се състои в това да не отговаряме на обидата с обида, а да постъпваме като свети Павел, който казва: „Не се оставяй да бъдеш победен от злото, но победи злото с добро“ (Рим. 12, 21). Прошката се състои в това да дадеш на онзи, който греши спрямо теб, възможността за ново отношение с теб, възможност за него и за теб да започнете живота си отново, да имате бъдеще, в което злото няма да има последната дума“ (Думи за живот, септември 1999 г.).

В началото на прошката

стои безусловната благодат. А в благодатта заслугата и инициативата са единствено на Бог. В притчата за блудния син бащата е този, който се затичва с отворени обятия към своя съгрешил син. Той прощава, преди още да е чул думите на разкаяние на сина, той не поставя условия. Също в Евангелието за Закхей Бог е Този, Който ще каже на Закхей - слез от смоковница, защото искам да бъда на трапезата ти, преди още митарят да се разкае и да поиска да раздаде имането си. Разкаянието е плод от срещата с Христос, не предварително условие за срещата. Тоест има една първа благодат, произтичаща от жертвата на Кръста, от прошката, дадена от Кръста веднъж за винаги и на всички, а след това за нас остава нелесната роля да приемем тази прошка, да осъзнаем нуждата от прошка, нуждата от Спаси и Спасение.

Само пред жертвата на Кръста, пред безграничната любов на Разпнатия, ние можем да осъзнаем и нашата греховност, нашата недостатъчност. Почетният папа Бенедикт XVI казва, че в подножието на Кръста се създава Църквата - Църквата като множество, осъзнало нуждата от спасение. Кръстът е, който събира, който обединява.

А как да приемем, как да отговорим на дадената ни от Христос прошка? С живота си, с делата си, с мислите си, с любовта си, правейки това, което Иисус правеше, ставайки подобни Нему. Нашата прошка е не само по примера на Неговата прошка. Той направи Своята първа крачка, сега остава ние да Го последваме, да простим, както и Той ни прощава.

А защо започваме поста с

На стр. 8

Архиепискон Януш Болонек - незабравимият нунций

Като днес си спомням онзи празник на Дон Боско в Казанлък, когато за първи път ни посети новоназначеният нунций Януш Болонек. От колата слезе един усмихнат и приветлив човек. Именно човек, а не както повелява протоколът - сериозен и вгълбен в себе си посланик. Помаха с ръка на всички в двора, ръкува се с посрещащите го свещеници и се отправи в стаята, за да се подгответи за предстоящата тържествена архиерейска служба. През цялото време гледаше към гостите и вярващите в храма с топъл и внимателен поглед. Сякаш искаше да узне всеки от нас какъв е, как-

во желае, от какво се страда в момента...

Всъщност сега се сещам, че това беше неговото първо пътуване като нунций за България извън София веднага след назначаването му. Каква чест беше това за нас! Чухме и неговата първа проповед. Всички останахме изненадани, че проповедта му въпреки продължителността си не доскуча никому. Всеки слушаше с интерес и си мечтаехме за момента, когато Негово превъзходителство Болонек (ще отбележа, че това е официалното обръщение към нунций) ще научи добре нашия език и няма да прияняваме до услугите на преводач. След тази среща последваха още много. С него се срещахме както на казанлъшка територия, така и на разни места в родината. Той откликаше (при физическа възможност) на всяка покана да гостува в енориите. Нався-

къде го чувствахме като един от нас. Всекиму отделяше внимание и време да поговори. На всеки се опитваше да помогне със съвет, добра дума или съдействие.

Не усетихме как се изтъркали повече от пет години. Същевременно бе назначен за нунций и в Македония. Но не престана да обикаля енориите ни. Не престана да се интересува от живота в тях: храмове, параклиси, свещеници, епископи, вярващи... Постепенно ни опозна детайлно. Познаваше всеки от нас! И това не е пресилено! Дори когато го срещахме случайно по улиците на София, където той обичаше да се разхожда пеша, веднага ни забелязваше, усмихваше се и се спираше да размени някоя и друга дума. При това на български...

Дойде моментът на разядлата с него. При това разяд-

лата му беше особена. Беше помолил да се увеличи престоят му след неговото пенсиониране с три дни, за да отиде до Варна за освещаването на основно обновения католически храм. Тогава чухме неговата последна проповед. Проповед не като на посланик и архиерей, а чисто човешка.

На пенсионера Януш! „Поднасям на всички сърдечна благодарност, че пожелахте да се молите с нунция пенсионер.“ С каква топлина говореше за нашата страна. Колко я беше обикнал! „Нашата сърдечна братска връзка не може да се прекъсне и да остане.“ И колко места желаше да посети след време...

И след като обеща да отнесе със себе си всички прояви на приятелство и гостоприемство, които събира, „като листа на една уханна българска роза“, чийто аромат ще усеща в службата си на хората и на

Бог под родното небе, ни даде своя последен благослов. Благослов, който още отеква в нашия сърцца. Благослов, който няма забравим.

И тук е мястото да повторя думите на монс. Петко, който на няколко срещи повтаряше, че след Анджело Ронкали това е вторият нунций, който обиква България и не е престанал да обикаля енориите ни.

Няма да забравим и момента на разядлата ни с него, когато му подарихме диск с три презентации за нашата родина, снимки от наши срещи, икона на Дон Боско и картичка с рождественски пожелания. Направихме си снимка за спомен и се оттегли да се преоблече за път към София.

Наистина незабравим ще остане за нас монс. Януш Болонек. Бог да даде дълголетие, здраве и... нови срещи с нас!

Инж. Стефан ПАПУКЧИЕВ

Om str. 1

Третият райх в Анкара. Фон Папен, придружаван от съпругата си, ревностна католичка, често пътува до Истанбул, за да се черкува в кatedралния храм „Saint Esprit“ и по този начин има възможност да се среща с апостолическия делегат. При тези срещи се ражда спонтанно доверие. То е основано на взаимните им оценки относно принципното становище на папа Пий XI за антихуманната същност на нацизма, становище, отразено в енциклика „Mit brennender Sorge“ (С пареща болка), 14 март 1937 г., и становището му за атеистичния комунизъм, изразено в енциклика „Divini Redemptoris“ (Божественият изкупител), 19 март 1937 г.

След всяка среща взаимното доверие между монс. Ронкали и посланика Франц фон Папен непринудено прераства в активно сътрудничество за спасяване на евреите от геноцида или поне за ограничаване на броя на неговите жертви.

Поради ред причини, произтичащи от съществуващите обстоятелства, не всички факти, свързани с това сътрудничество, са известни. Такъв е случаят с евреите от Словакия. Апостолическият делегат Ронкали има съществен принос за тяхното спасяване. Монс. Лорис Каповила, негов секретар, отбелязва в спомените си: „Благодарение на интервенцията на монс. Ронкали и с помощта на цар Борис хиляди евреи от Словакия, първоначално заточени в Унгария, а по-късно прехвърлени в България и подгответи за депортация в концлагерите, получиха транзитни визи за Палестина, подписани лично от него.“ (Cronologia). На 22 май 1943 г. Хаим Барлас от Еврейската агенция в Палестина благодари на монс. Ронкали за участието му в акцията за спасяването на словашките евреи. Естествено при осъществяването на тази рискована акция същественото на немския посланик - благодарение на приятелството му с апостолическия делегат в Турция - е с определен принос.

Същият сценарий се използва и при спасяването на български евреи. В случая заслугите на цар Борис са безспорни и му отреждат достойно място в признателната памет на еврейския народ. Но не всички подробности около тази акция са известни. На 30 юни 1943 г. монс. Ронкали пише на цар Борис, убеждавайки го да прояви милосърдие и да загърби някои предубеждения: „Наистина, доколкото ми е известно от пресата, знам, че някои чеда на Юдея не са безупречни. Между тях обаче има и много невинни. А в много случаи една проява на сизходителност освен голямата почит, която би заслужил един владетел християнин, би била и обещание за благослов в тези времена на

изпитания.“ В отговора си цар Борис обещава да стори всичко, което е в неговите възможности, като същевременно изтъква факта, че и неговото положение е застрашено. Въпреки тези опасения, които ще станат факт на 28 август 1943 г., цар Борис изпълнява своя дълг на владетел християнин и хуманист и две групи български евреи преминават българо-турската граница на път за Палестина, Обетованата земя.

И в този случай е потърсено съучастничеството на Франц фон Папен в името на сътрудничеството между апостолическия делегат и посланика католик в защита на угнетения еврейски народ. Ще минат години и немският

страница от тази ужасяваща история. На следващата е отбелязана датата 2 август 1944 г., когато Турция скъсва дипломатическите отношения с Германия и на 5 август Франц фон Папен и семейството му напускат страната. В спомените си той описва часа на раздялата: „Когато трябваше да напусна Турция, отзован от Берлин, монс. Ронкали дойде на централната гара Сиркеджи. В продължение на десет минути се разхождахме по перона като стари приятели. При раздялата коленичих пред него и помолих да ме благослови. Реших се на тази постъпка с мисълта, че го виждам за последен път и убеден, че съюзниците ще ме обесят. Тогава апостоличес-

какейка са заети места всички нацистки главатари, министри, гаулайтери, генерали, фелдмаршали. Въсъщност не всички, тъй като Хитлер, Гьобелс, Химлер и някои други сами произнесоха полагащи им се смъртни присъди и собственоръчно ги приведоха в изпълнение. На подсъдимата скамейка бе и приятелят на монс. Ронкали Франц фон Папен. Той бе единственият, оправдан от международния съд. Причината? По време на процеса в съда по-стъпва писмо, в което апостолическият нунций във Франция Месемврийският архиепископ Анджело Ронкали пише: „Нямам намерение да се противопоставям на политическото съдебно решение относно дейност-

тикан, за да му изкажат благодарността си за всичко, сторено от него за спасяването на евреите, папа Йоан XXIII ги приветства с думите: „Аз съм Иосиф, вашият брат“, като пояснява, че различията между тях и него не са пречка за братството, което се основава на факта, че „всички сме чеда на един и същи Отец небесен“.

Все в този ред на отношения към евреите по предложение на папа Йоан XXIII Вторият ватикански събор сне от еврейския народ обвинението за разпъването на Изкуплителя Христос, като вместо „Perfidii Iudei“ (коварни юдеи) посочи истинските виновници за това злодеяние - коравите сърца на грешници. Също по негово предложение II ватикански събор прие и декрета „Nostra Aetate“ (В нашето съвремие). Този документ представя в нова светлина отношението на Католическата църква към еврейския народ, „обект не на порицание и подозрение, а на уважение, на любов и на надежда“, както се изрази в проповедта си папа Павел VI в деня на оповестяване на декрета „Nostra Aetate“ - 28 октомври 1965 г.

И тъй повикът на спасения от нацистки концлагер евреин: „Светът трябва да научи „Това“, е завет, потопен в кръв, сълзи, невъобразими страдания и човеконенавистна омраза.

В нашето съвремие, в кое то за многобройно множество жители на планетата Земя общочовешките ценности представляват някакви енциклопедични понятия от минали векове и живеят сякаш Бог не съществува, повикът на свети Йоан XXIII, Римски първосвещеник, към бъдните поколения за братолюбие, за толерантност и мир е непоклатима основа, върху която следва да се изграждат взаимоотношенията не само между човециете, но и за взаимоотношенията между народите, религии и културите. Този повик е същевременно и покана идните поколения да не забравят, че начало на мъдростта е страхът Господен (Пс. 110, 10) и че Божият любов е сила, по-голяма от тази на омразата и насилието, които са носители на страдания и смърт.

Иван ТЕОФИЛОВ

Светът трябва да научи „Това“

дипломат ще свидетелства под клетва, че монс. Ронкали е помогнал на 24 000 евреи от Словакия да бъдат спасени. Бroat им би могъл да бъде и по-внушителен, като се има предвид усърдието на монс. Ронкали и готовността на Франц фон Папен за сътрудничество. Но британските имперски интереси в Близкия изток вдигнаха палката STOP, а британският посланик в Анкара се зае със задачата „Cicero“, за да демонстрира силата на този знак, забраняваш достъпа до тази част на света. Само че наестият убиец албанец в последния момент решил - според информации в турската преса - първо да натисне копчето, за да се скрие в мъглата, която щяла да произведе закачената на врата му кутия, и след това да стреля по влизация в черквата Франц фон Папен. Смяната на последователността на действията и задействането на копчето спасиха германец, а албанецът така и не успя да се порадва на хонората.

Въпреки сериозните заплахи, надвиснали и над него, монс. Ронкали не престава да помага за преселването на евреите към Палестина, за което свидетелства писмото на главния равин на Йерусалим Исак Херцог с дата 28 февруари 1944 г. относно съдбата на 55 000 евреи от румънската област Трансистрия: „Преди да отпътувам тази вечер, бих желал да изразя най-дълбоката си признателност за енергичните постъпки, които предприяхте и ще предприемете в полза на нещастния ни народ, невинна жертва на нечувани ужаси от страна на жестока власт, която игнорира всецяло религиозните принципи, които са основание за човечност.“ За съжаление през юли 1944 г. от 55 000 евреи, които бе предвидено да напуснат Трансистрия, в Палестина акостира само един от двата кораба със 730 изселници, от които 250 сиракчета.

Прелистена е още една

кият делегат ми връчи едно писмо. Сега то се съхранява в американските архиви. Прочетох го във влака. Брат не би могъл да се изразява с по-голяма сърдечност.“

Монс. Ронкали от своя страна няма да забрави помощта, оказвана му от Франц фон Папен за спасяването на евреите. От 1 януари 1945 г. той е назначен за апостолически нунций във Франция, а няколко месеца по-късно бившият посланик на Третия райх в Турция е в Нюрнберг - града, определен за седалище на международния съд, който има за задача да отдаде заслуженото на нацистките военнопрестъпници за злодеянията им през Втората световна война. На подсъдимата

та на Франц фон Папен; моя само да заявя следното: той ми позволи да спася 24 000 евреи.“

Евреи! При всички обстоятелства, предоставени от свещеническото му служение, архиепископ Ронкали, апостолическият нунций Анджело Ронкали, Римският първосвещеник Йоан XXIII ги считаше за свои братя. В писмо с дата 23 май 1944 г. до Хаим Барлас монс. Ронкали пише в заключение: „Бог да бъде с вас, като ви дари благодат и благополучие. Винаги на вашите услуги и в услуга на всички братя в Израел.“ Когато на 17 октомври 1961 г. делегация от 130 евреи от САЩ, ръководена от равин Херберт Фридман го посещава във Ва-

Помогни на болен и самотен възрастен човек да получи грижа и разбиране в своя дом. Изпрати SMS с текст DMS CARITAS на 17 777 на цена 1 лв. за всички мобилни оператори.

Нека заедно помогнем на възрастните хора да изживеят старините си спокойно. В грижа и обыч.

Заштото СМЕ ХОРА!

Кампания на „Каритас“ в подкрепа на болни възрастни хора. Подробна информация можете да прочетете на www.homecare.caritas-bg.org

Папа Франциск ще приеме кралица Елизабет II на 3 април

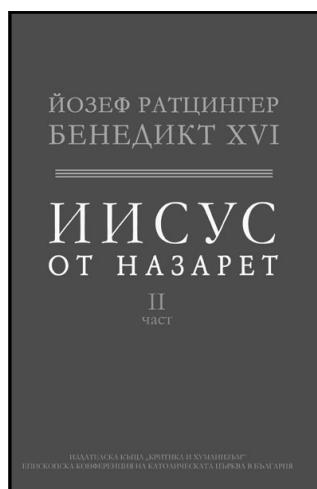
На 3 април папа Франциск ще приеме на аудиенция Елизабет II, кралица на Обединеното кралство. Съобщението е на Бъкингамски дворец. Новината бе потвърдена от Ватиканския пресцентър. Кралицата, придружавана от съпруга си принц Филип, херцог на Единбург, ще посети Рим по покана на президента на Италианската република Джорджо Наполитано. Програмата на посещението предвижда частен обяд в седалището на държавния глава „Квиринал“ и аудиенция във Ватикан с главата на Римокатолическата църква.

Става дума за първа среща между папа Франциск и Елизабет II. По време на литургията за началото на pontifikата на 19 март 2013 г. Обединеното кралство бе представявано от херцога на Глочестър. Покана от стра-

на на италианския президент Наполитано бе направена още миналата година, но тогава кралицата и херцогът на Единбург не можаха да я приемат поради здравословни причини. Поканата бе подновена и междувременно бе избран и новият папа. Затова кралица Елизабет II ще се възползва от посещението си в Италия, за да се срещне и с Негово светейшество.

По същия начин бе осъществена и аудиенцията с Йоан-Павел II по време на последното посещение в Рим на кралицата на 17 октомври 2000 г. Докато с почетния папа Бенедикт XVI срещата се състоя в Обединеното кралство през септември 2010 г. в рамките на апостолическо пътуване на този папа. Кралица Елизабет II се е срещала и с папа Йоан XXIII през 1961 г.

Дългоочакваният втори том на „Иисус от Назарет“ на Й. Ратцингер е вече в България. Както и първият, той е превод на Г. Каприев. Книгата е логично продължение на анализа на Христовия образ и мисия в света. Разказът тук продължава след десетата глава от първи том - „Самосвидетелствата на Иисус“.

Първите две глави от втория том са всъщност подготовка към обяснението на пасхалната мистерия, започваща с пасхалната вечеря - както я представят синоптиците. В първа глава „Вход в Йерусалим и изгонване на търговците от храма“ авторът обяснява обикновеното на пръв поглед действие с намиране на магарето, с което Иисус трябва да влезе в Йерусалим. Този вход в Йерусалим насочва мисълта ни към „жест от интронизацията в традицията на Давидовото царство“ и следователно към месианска надежда. Изгонването на търговците от храма пък е прелюдия към мистичното действие на Иисус, с което Той предпоставя съграждането на новия храм на Господа, който ще бъде в сърцето на человека. В книгата всичко това е подробно обяснено с препратки към текстове от Стария завет, на които Ратцингер се позовава, за да изкаже твърденията си и да обоснове разбирането на евангелските истини.

С главата „Умиването на краката“ започва коментарът на Великденската мистерия. В тази глава интересни са две взаимно противоречавщи си тълкувания на това действие. Тук Ратцингер цитира Рудолф Шнакенбург, който говори за „богословското“ съвръщане на действието, което се отнася към смъртта на Иисус, а второто - към Неговото смирение. В продължението на текста по-нататък умиването на краката се интерпретира като допълнение към „цялостната баня“ - кръщението.

Интересна е четвъртата глава, в която става дума за прощалните слова на Иисус (Йн. гл. 14-16) и голямата молитва на Иисус (Йн. гл. 17), наречена първосвещеническа. Тук авторът извежда съдържанието на молитвата от връзката със Стария завет - структурата на описание в Левит 16 ритуал. Става ясно, че тълкуването на старозаветния култ с оглед на Христос е душата на тази молитва. И тъй като първосвещеническата молитва е осъществяване на деня на изкупление то, тя е и „Празникът на примирението на Бог с человека“ и в този смисъл има връзка с Евхаристията.

По-нататък Ратцингер говори за четирите големи теми на молитвата, изложени подробно в подглаци: „Вечен живот е...“, „Освети ги чрез Твоята истина...“, „Явих им Твоето име...“ и „Да бъдат всички

едно...“

В главата „Последната вечеря“ авторът представя мнението на различни богослови относно датата на тази тайна вечеря, като за най-правилно се приема твърдението, че тя се е състояла преди Пасхата. Иисус отдава „Самия Себе Си“ и така празнува Пасхата. Смъртта и възкресението за Христос са Неговият пасхален празник. Затова още в ранното християнство вечерята на Иисус чрез евхаристийните дарове и подгответие на кръста и възкресението се схваща като Пасха. Що се отнася до установяването на Евхаристията, в творбата се дават различни интересни мнения на екзегети и богослови за установителните думи, намерили място в евхаристийния канон, а така също и за тяхното богословие. Тук е

на Иисус, въпросите за истината и т. н.

При главата „Разпъване и погребване на Иисус“ акцентът е върху думите Му на кръста. Изразът „Отче, прости им“ е като врата, която може да послужи за нашето обръщане. Признанието на единия разбойник, че Иисус е невинен и обещанието на Спасителя да го въведе в рая са указание, че Божията милост може да дойде и в последния миг на живота ни. Викът на Спасителя на изоставеност е моление за страдащия Израил, но и фактът, че Иисус приема в Себе Си измъчеността на всички хора в света, които страдат от скрипостта на Бог. Но единовременно с това Той преобразява злочастието на човечеството. Несъщията дреха, за която войниците решават да хвърлят

„Иисус от Назарет“

(Втори том)

важно да се разгледат препратките към Исаия 53, а също и различията при Марко и Матей, от една страна, и Павел и Лука, от друга.

Няколко основни мисли прозират в главата „Гетсимания“. Иисус и учениците му се молят с Давидовите псалми и така Давид, който се счита за предмолител на Израил, всъщност бива заместен от новия Давид, който е Христос.

Градината, за която говори свете Иоан (18, 1), в която Иисус е заловен, ни напомня градината на рая и грехопадението. В тази градина Христос бива предаден, но в същата градина става и възкресението - така Иисус преобразува историята.

В „Иисусовата молитва“ прозират за бдение се очертава като основна тема. Така този привът е отправен към бъдещата история на християнството, а сънливостта е безразличието на душата и действието на властта на злото. В двете части на Иисусовата молитва са налице две воли, които се противопоставят - от едната страна е „естествената воля“ на человека Иисус, който се отбранява срещу разрушителната сила на това, което предстои, а от другата - „синовната воля“, отдаваща се на волята на Отца. Човекът Иисус се бои от този час, но Той знае, че е дошъл на света тъкмо за този час. Главата „Гетсимания“ продължава с подглациите „Иисусовата воля и волята на Отца“ и „Гетсиманска молитва в посланието до евреите“. Основните мисли тук са: Синът, който преобразува цялата човешка воля в синовна, и Иисусовите страсти като борба с Бог Отец и същевременно с човешката природа.

Последните глави са средоточието на цялото изследване. В „Процесът срещу Иисус“ се разглеждат различните страни на самия процес, религиозната и политическата мотивация на управляващите и първосвещениците, отговорите на Иисус и тяхното описание при синоптиците, противоречивият образ на Пилат и неговото отношение към осъдения, понятието за царство и царственост

жребий, изобразява първосвещеническото достойнство на Христос според Стария завет, но и ненарушимото единство на Църквата, а думите „Жаден съм“ са отправени към всеки от нас тогава, когато отговаряме на Божията любов с горчиво сърце. Посочването от кръста на Иоан за син на Дева Мария ни напомня, че Църквата се препоръчва на този, който е в общение с Господ.

В „Иисусовата смърт като примирие и спасение“ авторът анализира мислите на свети Павел по този въпрос в Посланието до евреите и в Посланието до римляните. „Иисусовото въплътено послушание е представено като отворено пространство, в което можем да бъдем приети“ - това е една от основните мисли в тази глава.

Иисусовото възкресение понататък се представя като нещо, надхвърлящо всеки опит, но съвсем реално. Тук се коментират свидетелствата за възкресението в традицията на изповеданието, както и в разказваната традиция - Иисусовите явявания пред Павел и в евангелията.

Книгата завършва с обзорна глава, заглавието на която е взето от текст на Credo - възлязъл на небесата, седи отвесно на Бога Отца и ще дойде със слава.

През целия текст - както в първия том, така и тук, прозират смисловите връзки между текстовете от Стария и Новия завет. В този контекст може би изложението на автора би станало още по-ясно, ако читателят прочита успоредно с книгата и посочените в скоби текстове от Светото писание.

В края на книгата са публикувани общи литературни указания към първа и втора част на този труд, както и регистър на цитираните библейски текстове.

Въпреки достъпния и ясен език все пак трудът на Ратцингер предполага известна подготовка в истините на вярата. В този смисъл той е интересен предимно за читателя християнин.

Майя РАЙКОВА

Неделя сиропустна

От стр. 6

прошката? Защото сам Иисус в „нагорната“ проповед (Мт. 5, 23-24) ни казва: „И тъй, ако принасяш дара си на жертвеника и там си спомниш, че брат ти има нещо против тебе, остави дара си пред жертвеника и иди най-напред да се помириш с брата си, пък тогава се върни и принеси дара си.“ Тоест преди да дарим нашия постнически подвиг, лишение, молитва, милостния, нашата аскеза и жертва, нека да прости на брат си. Защото какъв е смисълът от физическото ни лишение, ако не се променяме в душите си; без тази промяна постът си остава една самоцел, едно доказване на самите себе си, едно каляване на волята, оставащо обаче затворено в себе си, егоцентрично, макар самовъздишащо. Идеята на поста е промяната, хващането на постоката спасителна (*metanoïn*); обръщане, необходимо за да пригответ място в сърцата си за радостта от Възкресението, за радостта, която Възкръсналия ни донесе, че пътят към рая е отворен, че злото е победено, че Бог ни очаква да седнем до Него на трапезата, да споделим благата с братята си, защото без другия няма веселie и радост, няма спасение. Лесно е да прости на китайския народ - нещо далечно и абстрактно, трудно е да прости на най-близките, защото това ни струва много, защото изисква умиране на гордостта ни, защото изисква проява на един вид слабост... Но да не забравяме, че силата на Христос е в слабостта му, в сниженето до нищетата на человека, до неговото страдание.

Основен елемент в прошката е този, че Христос прости, защото Той стана жертва за нашите грехове. Невинният се пожертва заради нас, поемайки на плещите си нашите грехове. Само жертвата може да прости на палача си, само Този, който е изпитал страданието лично, не преразказано, само Той може да прости.

Спомням си кадър от филма „Време разделно“, където Карабиахим, ислямизирайки родното си село, първо жертвата стария си баща, а репликата му е, че не можеш да дадеш нещо, ако то не е твое, ако не ти принадлежи; ако не те касае лично, това не може да бъде жертва, това не може да бъде дар - истински и безусловен.

Друга черта на прошката е, че тя е проявена към нас Божия благост. Тази благост е проявление на самата същност на Бог, Който единствен е благ. Спомнете си за евангелския младеж, който ще попита Христос: „Учителю благий, какво да направя, за

да наследя живот вечен?“ Иисус ще му отговори: „Зашо ме наричаш благ... само Бог е благ.“ Когато казваме, че Бог е благ, това не е все едно като да кажем, че Той е праведен или свят. Благостта е онова Негово качество, което Го предразполага да бъде отзивчив, сърден, добродетелен и изпълнен с благоволение към нас, хората. Той е с нежно сърце и бликащо съчувствие. Неизменното му благоразположение към всички нас е открито, искрено и приятелско. По Своята природа Той е склонен да благославя и за Него е свято удоволствие да вижда щастие на Своя народ. Божията благодат е независима, неизменяема, безпределна, съвършена и вечна, тя е част от същността Божия и човек съответно няма лични заслуги, за да я има в повече или в по-малко. Така е с нашето покаяние - то не вменява заслуга пред Бог, а представя условия за получаване на благодатния дар, прошката, която Бог ни дава поради Своята благост. Благодарение на своята благост дара на прошката въздига човека, не го унижава.

В своята книга „Философски опити върху самотата и надеждата“ Калин Янакиев се спира на евангелския епизод с блудницата, която е осъдена на смърт. С присъщата Си благост Иисус ще казва: „Който от вас е без грех, нека пръв хвърли камък върху нея.“ Иисус е свел очи, Той не иска да я посрани, да я уязви с погледа си. „И Аз не те осъждам. Иди си и вече не греши“ (Иоан 8, 11). Авторът продължава: „Сам Бог, казвам, не смее да погледне грешницата в очите, щади я няя, която не пощади Него, която изневери пред всичко на него, защото пред него Едничики всеки грех изобщо е грех“ (стр. 215). Това е благостта Божия, гледаша с добронамереност към грешника, както само влюбеният може да види своята любима.

Така също е с молитвата. Сама по себе си тя не търси заслуга пред Господ. Тя не поставя Бог под някакво задължение, нито му вменява дълг към някого. Той чува молитвата, защото е благ, а не поради някаква друга причина. Също и нашата милостност и пост - те не носят принос на Бог, Който е съвършен, нито крият заслуга, но поради своята благост Бог ги приема, позволява им да дават плод в полза на другите. И ще завърши с това, за кое то във всъщност става дума - прошката.

Казват, че светостта на енергията е в пропорционална зависимост от светостта на техния свещеник, затова и моля за вашата прошка, прошка за моите пропуски, слабости и грехове, с които по някакъв начин съм дал по-лъч пример и повод за съблазн... Прощавайте и бъдете прости.

Леки пости!
Отец Петко ВЪЛОВ

ИСТИНА

VERITAS

Брой 3 (1484)

март 2014 г.

8

Великият пост е времето, в което всеки от нас е призван да задълбочи врата си, да промени начина си на живот, т.е. себе си, с цел да стане още по-добър подражател на Христос. Великият пост е велика школа за покаяние, чрез която Църквата ни учи как да се върнем към извора на истинската вяра и по този начин да усилим доверието и любовта си в Бог и близните си. Първото нещо, което трябва да направим, намирайки се в тази школа, е да се оставим наистина да бъдем доиснати от Божият слово, от любовта, с която Бог желае да ни преобрази с цел да ни въведе в безкрайността на Свото милосърдие.

Постът е духовно пътуване, чиято крайна цел е Пасхата, истинското откровение, в което се крие нашият истински живот. На Пасха ние празнуваме Възкресението на Христос от мъртвите, т.е. новия живот, който ние, вярващите в Христос, получихме даром в деня на нашето кръщение, където според апостол Павел „се погребахме с Него през кръщението в смъртта, та както Христос възкръсна от мъртвите... тъй и ние да ходим в обновен живот“ (Рим., 6, 4).

Житейската суета и похотите са бесове, които връщат човека към стария начин на живот, т.е. към дребнавостта и страстите. Нашият най-голям грех е този, че не се отдаваме напълно на новия живот, който Иисус Христос ни откри и дари. Дори и като християни си живеем така, сякаш Той никога не е идвал; сякаш Той никога не е страдал за нас; сякаш Той не е възкръснал за нас от мъртвите. Често се извиняваме с човешката си слабост, с проблемите, с които светът ни залива, но истината е много по-различна. А тя е, че предпочитаме по-скоро преходния блясък на света, отколкото да се стремим към Небесното царство, към блъсъка на истината, за която ни говори Църквата всеки ден, като ни приканва да живеем не за себе си, а за славата на Бог.

Грешът не е нищо друго освен нашия отказ да живеем в Божиято присъствие. Грешът

е това зло, което ни отдалечава от Истината, от радостта и щастиято, към които ние толкова много се стараем по всяка възможност да се доближим и докоснем. С примера си на живот и днес Иисус ни учи как да живеем и да пребъдва в Бог. Нашето щастие не е чуждо на Бог, а напротив - то е част от Него. Животът, който Бог ни е дал даром, не е живот извън Него, а е самият Свети Дух, който Бог е вдъхнал в нас (Бит., 2, 7) още в самото ни създаване. Бог е Добро. Бог е нашето истинско Щастие, нашият Мир. В този смисъл е добре да си припомним думите на апостол Павел, който ни казва: „Вашият живот е скрит с Иисус в Бога“ (Кол., 3, 3), към Когото Единородният син е „пътят, истината и животът“ (Ин., 14, 6). Едва когато се откажем от себе си, ще станем достойни да кажем заедно със свети Павел: „Не аз живе-

към истинското щастие. Как можем да осъществим това? На първо място, както казва свети Йоан Златоуст: „Постът, за който говоря, е не като този, който правят много човечи, а истинският пост. Не само въздържание от храна, но и от грехове...“ Истинският пост е преди всичко отричане от греха, от себе си, от всичко, което ни разделя от Бог. Разбира се, за да сме спокойни, че наистина ще стигнем успешно до крайната цел на нашето поклонничество, е необходимо да се допитаме до опита на Църквата, която винаги ни предлага своята подкрепа. На първо място трябва да имаме правилното желание за промяна, защото - както ни казва Иисус Христос - „Дето е съкровището ви, там ще бъде и сърцето ви“ (Лк., 12, 34). Плодът на правилното желание за промяна е разкаянието. Човек се разкаява само тогава, кога-

ния от нас грех сме се отдалечили от Бог и от създадения от Него истински живот. Ако осъзнаем, че сме се отдалечили от истинския си „дом“, то точно това съзнание е истинското покаяние и в същото време горещо желание да се върнем назад, за да придобием отново изгубения „бащин дом“. Ако сме честни пред Бог, то Христос ще ни каже: „Твоят Отец, Който вижда в скришно, ще ти въздаде наяве“ (Мт., 6, 18). На четвърто място не трябва никога да забравяме, че Основател на християнството е самият Бог, който е Любов. Любовта е основата и съмият живот на Църквата. На Своите апостоли Иисус Христос казва: „По това ще познаят, че сте Мои ученици, ако любов имате помежду си“ (Ин., 13, 35). От нас се иска да обичаме близните си така, както Бог пръв ни обикна. Всеки човек е Божие творение и като такова християнинът трябва да го обича с цялото си сърце и душа така, както обича себе си. Христианската любов е началото на нов живот, чийто смисъл се крие в милосърдието, защото „доколкото сте сторили това на единого от тия Мои най-малки братя, Мене сте го сторили“ (Мт., 25, 40). На пето място трябва наистина да започнем да постим. Постът е лекарство на любовта, чиято задача е да ни освободи от оковите на греха, с които светът ни оплита всекидневно. И за да бъде нашият пост истински, той не трябва да бъде лицемерен и покърен, защото както ни казва Христос, трябва „да се покажеш, че постиши не пред човечите, но пред твоя Отец, Който е на тайно“ (Мт., 6, 18). Най-големият успех на поста е прошката. Тя е този пръв пробив в крепостта на греха, който позволява на любовта да се върне отново в сърцата на хората. Да простиши, означава да отвориш за винаги сърцето си за Бог, Който е Любов (1 Ин., 4, 16).

За да бъде наистина плодотворен периодът, в който се нарираме, е необходимо да изпълним следните изисквания, които апостол Павел ни предлага: „Умъртвете земните си членове, сиреч пороците: блуд-

ство, нечистота, страсть, лоша похот и користолюбие, което е идолоподобие. Заради тия пороци Божият гняв иде върху синовете на непослушанието... Отхвърлете от себе си всичко: гняв, ярост, злоба, злоречие, скверното слово от устата си; не се лъжете един други... Като избраници Божии, свети и възлюбени, облечете се в милосърдие, благост, смиреномъдре, кротост, дълготърпение, като се търпите един други и си прощавате взаимно, ако някой има против някого оплакване: както Христос ви прости, така и вие. А над всичко това облечете се в любовта, която е свръзка на съвършенството, и мир Божи да цари в сърцата ви... И всичко, що вършите, вършете от душа, като за Господа, а не за човеци“ (вж. Кол., 3, 5-6; 8-21, 23).

Великият пост е време, кое то ни се дава даром, за да по-раснем духовно и морално, ако все още не сме го сторили. Човек може правилно да расте само ако се остави да бъде правилно възпитаван и образован. Човек е като градина, която се нуждае от грижи, вода, слънце и любов. Колкото повече човек се оставя в добриите ръце на Бог, Който е градинар на нашето сърце, толкова повече ще се развива и ще дава добри плодове. Постното време е време, в което на човек му се дава възможност да напусне шума, за да иде в тишината, за да остане с Бог в молитва, съзерцание и любов. Бог не се намира в шума, а в тишината. С молитвения си живот Иисус ни учи, че когато човек се моли, тогава той най-много расте духовно. Христос винаги и навсякъде се молеше. Той предпочиташе усамотените места, там, където можеше да остане насаме с Отца Си. Така трябва да сторим и ние. Трябва да се молим, да се уповаваме на Бог, да вярваме, че пътят, който сме поели, е пътят на верността, на милосърдието и себеотрицанието.

**Отец Йоан-Милен НАЙДЕНOV,
зам. енорийски свещеник
в енория „Успение
Богородично“ - София**

Керамичните „икони“ от Виница - галерия от раннохристиански образи

През 1985 г. македонските археолози започват систематични разкопки на археологическия обект „Винишка крепост“ в източната част на Република Македония близо до границата с България. Ръководител на разкопките е д-р Коста Балабанов - историк на изкуството. Разкопките дават значими резултати, като се разкриват различни пластове: късна бронзова епоха, желязна епоха, класически елински период, ранновизантийски (т.е. късноримски) период и средновековен некропол от XI-XII в.

Най-голям интерес обаче предизвикват керамичните

икони (плочки) с библейски сцени и изображения на светци, първите от които (две цели и пет фрагментарни) са намерени през още 70-те години на XX в. - преди започването на методично провежданите разкопки на обекта. По-късно са открити около 50 цели и стотина фрагменти от релефни керамични икони с близо 15 различни изображения. По форма иконите са два вида: правоъгълни и квадратни. Правоъгълните са с размери 32 x 20 x 4 см, а квадратните - с размери 32 x 28 x 4,5 см с малки разлики. Анализът на материала, от който са направени, и сравнението с находищата на глина в района на гр. Виница показват, че иконите са правени в работилница в рамките на Винишката крепост. За тяхното предназначение са изказани различни мнения, но най-убедителна оста-

ва хипотезата, че те са били прикрепени върху стените на сакрален обект. Друга възможност е плочките да са били поставяни в раннохристиански гробници. Определението „икони“ може би не е съвсем

точно, защото тези плочки предшестват каноничните икони, познати едва от VIII - IX в. Все пак това определение се е наложило и аз също ще го използвам.

Каквато и да е истината за предназначението им, по-важното е, че плочките представляват - по израза на доц. Германа Кабакчиева - „Безписмено Евангелие“, тъй като илюстрират основни принципи и постулати на христианската вяра, както и ключови за християнството библейски сцени и образи на светци. Надписите са на латински, защото в периода на тяхната изработка (вероятно най-ранните са от IV в., а най-късните - от началото на VI в.) районът на днешния град Виница е влизал в църковния диоцез Илирик, който е бил пряко подчинен на Рим и в който е доминирал латинският език.

Изключително запомнящи се и въздействащи са иконите с архангел Михаил, Иисус Навин и Халев; Еленът (Псалм 41), Данаил между лъзовете, Лозовата клонка (Псалм 79), Константиновият кръст, свети Христофор и свети Георги; иконата със свети Теодор и т.н. Макар и на пръв поглед стилът на образите да е „примитивен“, те са изключително експресивни, а лаконичността на

На стр. 10

Понеже сме във времето на Великия пост, когато тържествено се отслужва акастиств на Пресвета Богородица, ще се спра на богочичните символи и епитети, които изобилстват в богослужебната литература. А конкретният повод са изображенията в насоки изографисаната от доц. Здравко Каменаров (НХА) черква „Успение Богородично“ в с. Ново Делчево, община Сан-

Стихове и бағри

акасти на Дева Мария както и на богослужбните текстове от утрените и вечерните, посветени на Богочичните празници.

Като цяло ролята на Приснодева Мария е видяна като

Връщайки се към езика на символите, ще кажа, че той е особено подходящият за израз на сакралните, на божийте неща, които винаги остават тайна, по-голяма от нас. Това е език, който не е изчерпателен.

стълба небесна, мост, чаша, лоза, скала и пр., които от христологични ще ги открием и като мариологични. Това е така, защото - както казахме - Девата е една предпоставка за идването на единствения само Спасител; тя е това необходимо условие, прием, преодоля, увод.

Това не е посредничество в конкуренция с Христовото единствено посредничество, нито ходатайство в конкуренция с Христовото единствено ходатайство. Просто нейното води към Неговото, хронологически Го предхожда, не Го засенчува, а напротив, смиренно му служи („Ето рабинята Господня, нека ми бъде по Твоята дума“). Нейното посредничество не отнема нищо от Неговото, което остава единствено заради единствеността на Кръста, на саможертвата вместо нас, която е само Христова. Кръстът е антономазия за символ на Христос. Той е Ключът, Мостът, Сълбата, Вратата и т.н., написани с главни букви. Всичко друго служи за достигането на този кулмиационен момент за човешкото спасение като предназначение, предобраз, отражение, реплика от оригинал. Първопричината остава винаги Христова, пасхална, ефект от Кръста и Възкресението, свързани неразрывно и неразделно. Но понеже Бог е Господар и на времето, някои ефекти от Събитието с главна буква (т.е. Кръста и Възкресението) можем да ги открием и преди събитието, като проблясък (с езика на древните гърци), като предвкусване, подхранващо надеждата, като семе, посято от Господ, очакващо благоприятния момент за поникване. Много от личностите в Стария завет ще бъдат видени като предназначение Христово. Христос ще бъде наречен новият Адам, Ној, Аврам, Исак и Яков, новият Йосиф, новият Мойсей, Давид, Соломон и т.н. Дева Мария пък ще бъде наречена новата Ева, която със своето „да“ на волята Божия ще заличи онова „не“, което старата Ева бе казала, отхапвайки от забранения плод.

В процеса на работа ще се установи, че много от нещата, казани за Христос, ще бъдат прехвърлени и над Девата. Например троепарът от Благовещение, който ще възпее зачатието на Христос като „ден на спасение“, виждайки във въплъщението началото на нашето спасение, ще открием и на вечерната (стихири на литий, глас 1) на „Рождество Богородично“, възпято като „начало наше спасения людие днес бист“. Подобно е и положението и със символи като: олтар, скриния, трон, кивот,

„Madonna del serpente“
городничият акасти, който в икос 1 я възхвалява с думите: „Радвай се ти, чрез която клетвата (проклятието от Бит. 3, 17) ще изчезне. Радвай се ти, чрез която падналият Адам бе възвърнат, радвай се ти, чрез която Ева се избави от сълзи.“

Обещанието за спасение, дадено от Бог на Ева - като събирателен образ на човечеството, ще се изпълни чрез нейното семе или потомство - Христос. На змията Бог казва „и ще всея вражда между тебе и жената, и между твоето семе и нейното семе; то ще те поразява в главата, а ти ще го жилиш в петата“ (Бит. 3, 15). С победата на Кръста Иисус (семето на жената) ще смаже главата на дявола, нанасяйки му съртоносна рана - пълно поражение. Докато на свой ред Сатаната ще ужили или смаже само петата на Месията - рана, говореща за страдание и дори физическа смърт, но не и за окончателно поражение. Възкръсвайки от мъртвите, Иисус побеждава греха, ада и Сатаната. А изразът „семето на жената“ заглавя за раждането на Христос без мъжко участие. Не е Мария, която настъпва главата на змията - както я виждаме нерядко по картини на Запад, а Христос, единственият Спасител. По-добре може би е нарисувал сцената Караваджо в платното „Madonna del serpente“, където Младенецът Иисус настъпва змията, но стъпвайки върху крака на Своята майка; така ролята на Божията майка не е изключена от сцената на спасението.

(Следва)

Отец Петко ВЪЛКОВ

* Публикувания тук материал е част от предстояща за излизане книга-фотоальбум за църквата „Успение Богородично“ в село Ново Делчево с богословски прочит на стенописите и иконите в нея, дело на доц. Здравко Каменаров, Миляна Стефанова и Жени Павлова.

дански, където съм енорийски свещеник.

Третият (най-западен) псевдокупол е посветен на Дева Мария, изобразена с Младенецът, седнал царствено в нея като на трон. С корона като „Царица Небесна“ тя е сред ангели, серафими и херувими, държащи лента с думи от химна „Честнейшую херувим“. На мястото на четирите пендантива са нарисувани пророците Мойсей, Давид, Яков и Исаия; следват други 12 пророци и фриз от богочични символи, взети от акастиста. Подобни изображения на пророци, държащи богочични акастиини символи, има и в най-южния спля купол от външния притвор на каталикона на Рилския манастир.

И понеже изображенията в храма тръгват от богослужебен текст, който онагледяват и открояват, ще се опитам да ви представя отчасти текстовия източник на богочичните символи от храма в Ново Делчево. Това са преди всичко цитати от Стария завет, пророкуващи идването на Месията Христос и ролята на Девата за въплъщаването на това обещание, защото както казва свети Августин: Новият завет в Стария е скрит; Старието, които са доразвити и „християнизирани“ от църковните отци, автори на различните

предпоставка, благоприятстващ фон за идването на Спасителя, посредник, средство, начин; чрез нея се събъдват пророчествата, склучват се заветите. Нейното „да“ на спасителния план Божи е дадено свободно. Това не е натрапена мисия, която тежи, а е мисия, приета с радост, макар да е по човешки озадачаваща. Въпреки че ролята я надхвърля, Девата я приема с воля, отдава й се от сърце. За разлика от приемането на мисията от страна на пророците, което почти по правило минава през фаза на отрицание и възпротивяване срещу волята Божия - ами защо точно аз, нямаше ли друг, с по-добър дар спомен... Пророците са изпълнени с различни страхове: страх от неуспеха - като този на Илия или Мойсей, или пък страх от успеха - като при Йона с ниневийците. Нерядко пророците не желаят да бъдат избраници божии, мечтаят да си останат обикновени и нормални, оставени на спокойната анонимност и простото всекидневие. Йеремия като реакция дори ще прокълне деня, в който се е родил (Йеремия 20, 14-18). Подобно на пророците и Девата ще бъде избрана не по величавост човешка, не по сила и интелект, а по благодат, по благоволение Божие. Но тя ще се възрадва от това, че ще бъде избрана, благословена между жените и ще съдейства с пълна отданост, жертвайки своята „priscacy“ за доброто на човечеството, ставайки образ на изкупеното човечество, на Църквата, на Божия народ.

лен, не претендира да обеме цялата истина в пълнота; той казва нещо, илюстрира отделен нюанс, подхранва разума, обогатява сетивността, без да бъде концептуален и абстрактен. Символът скъсява дистанцията - той не е елитарен, защото е взет от всекидневния живот; близък е до човека, защото не е изкуствено създаден.

В процеса на работа ще се установи, че много от нещата, казани за Христос, ще бъдат прехвърлени и над Девата. Например троепарът от Благовещение, който ще възпее зачатието на Христос като „ден на спасение“, виждайки във въплъщението началото на нашето спасение, ще открием и на вечерната (стихири на литий, глас 1) на „Рождество Богородично“, възпято като „начало наше спасения людие днес бист“. Подобно е и положението и със символи като:

В тази насока започва и Бо-

10 ИСТИНА
VERITAS
Брой 3 (1484)
март 2014 г.

Керамичните „икони“ от Виница - галерия от...

От стр. 9

латинските надписи допринасят за силата и конкретността на посланията. Сред най-новите находки, направени при разкопки през последните няколко години, се откроява плочката с Христос Емануил (Исаия 7, 14), изобразен като Тракийски конник - Херос. Тази икона е ярък пример за религиозен синcretизъм в една предимно трако-българска етническа среда. Християнските проповедници са използвали добре познати иконографски стереотипи, за да запознават местното население с новата религия.

За религиозен синтез говорят и плочките, които предизвикват най-голям интерес в България - плочката с образ на конник и надпис BOLGAR и

плочката с Ахил. Спекулациите около тези керамични плочки продължават, но по-важни от тълкуванията според мен са фактите. До този момент е известно следното: в периода 1986-1999 г. македонските археолози откриват във Виница няколко фрагмента от керамична плочка с образ на конник и надпис на латински BOLGAR. Надписът, както и надписите на останалите плочки, започва и завършва с кръст. Като оставим настрана споровете с политически оттенък, трябва да се подчертава, че е налице ясно свидетелство за ранно присъствие на българското народностно име на Балканите, и то в раннохристиянски контекст. Възможно е бъдещи открития на нови фрагменти от плочката да

допринесат за изясняване на проблема. Дали пък на нея не е изобразен прародителят на българите Болг(ар), познат от текстове на Михаил Сирийски, Зографската история и Йеросхимонах Спиридон? Засега това е само предположение. Други автори предполагат, но без да привеждат особени доказателства, че изобразеният е братът на Аспарух Кубер или „войн-кутригур“ в римската армия.

Що се отнася до плочката с прочутия Омиров герой Ахил, твърде вероятно е неговият образ да е използван като символ на християнските добродетели смелост и сила на духа. Във всеки случай, както показва и ръкописът на т. нар.

На стр. 11

Последното място

Адът бил препълнен, а пред вратите му чакали още много грешници. Дяволът се чудел какво да прави, докато се завърши разширението на адските кръгове. Нищо, грешниците ще почакат; и без това вече заникъде не бързат. Но оставало едно последно място за попълване и той решил да го запълни. Излязъл на входа пред чакащите и им казал:

-Имам само още едно място. Ще го заеме този от вас, който е бил най-голям грешник.

И започнал да разпитва:

-Има ли сред вас професионален убиец?

Не чул положителен отговор. Значи трябвало да разпи-

та всеки от множеството. Опитният му поглед обаче се спрял на един от опашката заада.

- Ти защо си тук? - попитал дяволът.

- По погрешка. Аз съм порядъчен човек...

- Тук грешки не стават. Все нещо си се провинил.

- Казвам самата истина - развълнувано твърдял мъжът

- стараех се винаги да бъда колкото се може по-далеч от греха. Виждах как едни обвиняваха други, но не взимах участие в това. Виждах деца, които умираха от глад, които ги продаваха, а към най-слабите се отнасяха като соклуки. Бях свидетел на това как хо-

11

ИСТИНА
VERITAS

Брой 3 (1484)
март 2014 г.

рата вършеха безчинства и се обвиняваха взаимно. Но аз бях свободен от изкушения и не правех нищо. Никога!

- Така ли, съвсем никога? - недоверчиво запитал дяволът.

- Но наистина си видял всичко това със собствените си очи?

- Да, точно така.

- И не направи никога нищо?

- продължил с въпросите си дяволът.

- Не, нищичко.

Дяволът се усмихнал доволен. Отново опитът не го беше подвел. Той любезно поканил мъжа:

- Влез, приятелю! Последното място е твое.

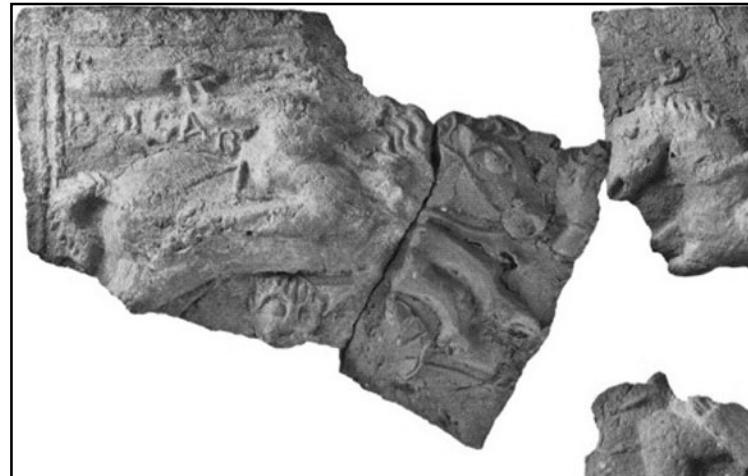
Бруно ФЕРЕР

Керамичните „икони“ от Виница - галерия от...

От стр. 11

„Амбロзианска Илиада“ от V в., съхранявана в Милано, ранното християнство (поне на Италийския п-в и Балканите) е използвало някои от познатите сюжети и персонажи от „Илиада“ за утвърждаване на религиозните добродетели сред новопокръстените. Иконографията на плочката показва ясно, че не става дума за св. Ахилий Лариски (IV в.) или за св. Ахилей от Терачина, а именно за Омировия герой.

Съществува ли връзка между плочката с надпис BOLGAR и плочката с Ахил? Добре известни са текстовете на Иоан Маала (VI в.) и Иоан Цецес (XII в.), както и Михаил Атилиат (XI в.), които съобщават, че миридионците на Ахил по тяхно време са били известни като „българи“. Оставям настрана въпроса за достоверността на тези сведения, но се питам: дали не е възможно сред потомците на пелазги, пеони, тракти, мизи, илири, хуни и българи да е съществувал култ към митологичния Ахил като към течен предтеча? За такъв култ в Северното Причерномор-

рие косвено свидетелства още Флавий Ариан (II в.). Може би бъдещи находки ще подкрепят или опровергат тази хипотеза.

Винишките „икони“ поставят множество въпроси, но най-важното за мен е наличието в сърцето на Балканите и в не-посредствена близост до България на център на раннохристиянското изкуство, оставил ни уникатни по своя стил и начин на изработка произведения. Тяхното място в историята на християнската иконография търпяще ще бъде изследвано и уточнявано. Керамичните „ико-

ни“ от Виница са били експонирани при огромен интерес в наддвадесет града по целия свят, като първата изложба съвсем логично е била във Ватикан през 1986 г. През 2005 г. част от тях бяха показани и в София. Да се надяваме, че интересът у нас към тези изключителни артефакти, свързани с нашата история, ще се засилва както и интересът към темата за ранното християнство на Балканите.

Александър МОШЕВ,
уредник в Националния
литературен музей,
магистър по история

Блудната дъщеря се разказва

Популярната германска актриса Вероника Ферес е родена и израсната в набожно католическо семейство. От малка проявява артистични качества и постига високи филмови и театрални изяви. Тя е „най-голямото и най-ценено същество - съкровище“ за майка си! Като млада актриса чаровната Вероника попада в авантюристична, реформаторска и бунтарска група. Напуска семейството. Майка ѝ е шокирана, не може да се примири и получава нервни кризи. Вероника напуска и Католическата църква. Когато майката научава и тази новина, получава душевна криза и изпада в безсъзнание. Околните викат лекар и свещеник да я миросва. В полусъзнание майката промълвява: „Вероника, Вероника...“ Веднага из-

викват дъщерята. Тя бързо напуска снимачната площадка и заварва майка си още жива, като свещеникът я миросва. Вероника коленичи, прегръща и целува майка си, моли я да я погледне и да ѝ прости. Майка ѝ едва повдига ръка, поглежда я, помилва я по лицето и издъхва.

38-годишната Вероника е в шок! Изповядва се пред енорийски свещеник, разказва се, моли за прошка и става ревностна католичка. Пред вестник „Оснабрюкер Цайтунг“ Вероника казва: „Внезап-

ната и ранна смърт на милата майка ме върна в католическата вяра. Дано майка ми, Църквата и Бог ми простят! Всяка вечер преди лягане редовно чета откъси от великаната и вечна книга - Библията, и така разговарям с Всемогъщия Бог.“

Петър КОЧУМОВ,
по чуждестранния печат

Раздел втори Седемте тайнства на Църквата Глава трета Тайнството Брак III. Брачното съгласие

1635 Според действащото в Латинската църква право един сменен брак се нуждае от изрично позволение на църковната власт, за да бъде законен (Вж. CIC canon 1124). В случаите на различия във вероизповеданието за валидността на брака е необходима изрична диспенсация (освобождение) (Вж. CIC canon 1086). Това позволение или диспенсация предполага, че двете страни познават и не изключват целта и съществените качества на брака, а така също католическата страна трябва да потвърди задълженията си, като запознава с тях и некатолическата страна за запазване на собствената си вяра и да осигури кръщението и възпитанието на децата в Католическата църква (Вж. CIC canon 1125).

1636 В много области благодарение на икуменичния диалог заинтересованите християнски общности можаха да приемат общо пастирско споразумение за смесените бракове. Неговата цел е да подпомага двойките да живеят в тяхната особена ситуация в светлината на вярата. То също спомага да се превъзмогнат напреженията на съпрузите един спрямо друг и спрямо техните църковни общности. То трябва да улеснява развитието на това, което е общо във вярата, и уважението на онова, което ги разделя.

1637 В смесените бракове при разлика във вероизповеданието католическият съпруг има особено задължение: „Неповярвал мъж бива осветен чрез вярващата жена, и неповярвалата жена бива осветена чрез вярващия мъж“ (1 Кор. 7, 14). Особено голяма радост за християнския съпруг и за Църквата е, ако това „освещаване“ доведе до свободното обръщане на другия съпруг в християнската вяра (Вж. 1 Кор. 1, 16). Искрената брачна любов, смиреното и търпеливо спазване на семейните добродетели и постоянната молитва могат да подгответ нявръвящия съпруг да приеме благодатта на Кръщението.

IV. Въздействията от тайнството Брак

1638 „От законния брак между съпрузите се ражда връзка, която по своята природа е изключителна и постоянна; освен това в християнския брак съпрузите се подкрепят и сякаш се освещават от специално тайнство за задълженията и достойнството на тяхното положение“ (CIC canon 1134).

Брачната връзка

1639 Съгласието, чрез което съпрузите се отдават и се приемат взаимно, е подпечатано от самия Бог (Вж. Мк. 10, 9). В техния съюз „пред обществото се ражда една институция, утвърдена и от божествения закон“ (CONCILIO VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 48: AAS 58 (1966) 1067). Съюзът на съпрузите е включен в Завета на Бог с хората: „Истинската брачна любов е приета в божествената любов“ (CONCILIO VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 48: AAS 58 (1966) 1068).

1640 Брачната връзка е установена от самия Бог по такъв начин, че брак, сключен и консумиран между кръстени, не може никога да бъде разстрогнат. Тази връзка, която е резултат на свободен човешки акт и от консумацията на брака, оттам нататък е невъзвратима реалност и дава началото на един съюз, гарантирани от верността на Бог. Не е във властта на Църквата да се произнася против такова разпореждане на божествената мъдрост (Вж. CIC canon 1141).

Благодатта на тайнството Брак

1641 „Християнските съпрузи в своето положение и състояние на живот имат в Божия народ своите собствени дарове“ (CONCILIO VATICANUM II, Const. dogm. Lumen gentium, 11: AAS 57 (1965) 16). Тази благодат, присъща на тайнството брак, е предопределена да усъвършенства любовта на съпрузите, да подсилни тяхното неразстрогаемо единство. Чрез тази благодат „те си помогат взаимно да се осветят в брачния живот при приемането и възпитанието на децата“ (CONCILIO VATICANUM II, Const. dogm. Lumen gentium, 11: AAS 57 (1965) 15-16; вж. Ibid., 41: AAS 57 (1965) 47).

1642 Христос е изворът на тази благодат. „Както някога Бог се стремеше към съюз на любов и вярност със Своя народ, така сега Спасителят на човечите, Женихът на Църквата, идва, за да посрещне двамата християнски съпрузи чрез тайнството Брак“ (CONCILIO VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 48: AAS 58 (1966) 1068). Той остава с тях, Той им дава сили да Го следват, като понесат своя кръст, отново да се изправят след своето падение, да си процъфват взаимно, да носят един на друг творите си (Вж. Гал. 6, 2), да се покоряват „един другому в страх Божи“ (Еф. 5, 21) и да се обичат със свръхчестествена любов, деликатна и плодотворна. В радостите на тяхната любов и на техния семеен живот Той им дава още тук, долу, едно предузе-щане за сватбената трапеза на Агнец: „Откъде бих могъл да почерпя сила, за да опиша по задоволителен начин щастието на брака, който Църквата съединява, който приносището потвърждава, който благословението подпечатва; ангелите провъзгласят, Небесният отец утвърждава. ... Какъв общ ярем за двамата християни, свързани с една надежда, с едно желание, с едно спазване на законите, с едно служение!“

И двамата съпрузи са деца на един и същ Отец, служители на един и същ Господ; нищо не ги разделя - нито дух, нито път; обратното, те са наистина двама в една път. Там, където пътът е една, един е и духът“ (TERTULLIANUS, Ad uxorem 2, 8, 6-7: CCL 1, 393 (PL 1, 1415-1416); вж. IOANNES PAULUS II, Adh. ap. Familiaris consortio, 13: AAS 74 (1982) 94).

Из „Катехизис на Католическата църква“

Тези месеци понтификат са чудо за Църквата

Интервю на агенция „Зенит“ с аржентинската журналистка „ватиканистка“ Елизабета Пике, която познава папа Берголио повече от 10 години

Аржентинската журналистка, кореспондент на вестник „La Nacion“ в Италия Елизабета Пике, представи на 11 февруари в Мадрид книгата си „Франциск. Живот и революция“ (изд. La Esfera de los Libros, Испания). В интервюто си със „Зенит“ Пике описва папата аржентинец, когото познава повече от десетилетие, като скромен човек, като човек на молитвата. Тя смята, че изборът на този папа, който идва от „другия край на света“, предполага една истинска революция за Църквата.

- В деня на избора вие заявихте, че кардинал Берголио може да бъде „изненадата“. На какво основание?

- Казвам го в книгата. На какво основание? Много хора смятат: „Ами защото го познава.“ Не, не е така. Имам точни свидетелства. А също така благодарение на моя съпруг, който също е „ватиканист“. От една страна, бях чула, че на срещата от 7 март е произнесъл слово, което е поразило другите кардинали. Той е казал това, което казва от началото на понтификата си: спрете самодостатъчността на Църквата, Църквата трябва да излезе към периферията, да не бъде вече затворена. Тази реч разрази кардиналите. От друга страна, имаше антиалиански настроения след скандала „Vatileaks“. Инакрая, той беше вече познат - на конклава през 2005 г. беше на второ място по брой гласове. Сборувах всичко това, сметнах, че още преди гласуването води с 30 гласа, което не е никак малко, отбелязах, че за разлика от 2005 г. няма един силен кандидат - какъвто тогава беше кардинал Ратцингер... Говореше се за кардиналите Скола и Шерер, но нито един от двамата не беше убедителен.

- Очаквахте ли, че папа Франциск ще ви се обади по телефона още на следващия ден след избора? Как се почувствахте в този момент?

- Е, очаквах да ми се обади, но никога не мислех, че ще го направи 12 часа по-късно. Налистна се почувствах много щастлива. Той беше човек, който е избран за папа, но не се е променил. Останал е същият. Направо фантастично.

- Забелязахте ли у него някаква промяна след избора му?

- Да, разбира се. От една страна, той е същият човек и всички, които го познават от Бунос Айрес, виждат, че прави същите неща, разбира се, с ограниченията, които му се налагат като папа. Опитва се да продължи по същия начин, прави едни и същи неща. Това личи най-вече в близостта

му с хората, която виждаме всяка сряда. В края на аудиенцията той поздравява ВИП персоните, но след това час, че и повече отделя на болници, на инвалидите... От друга страна, налице е едно преобразяване - енергията, която проявява, го прави да изглежда по-млад от своите 77 години... А беше човек, готов да се пенсионира. Стая 13 в свещеническия дом беше подгответа да го приеме след пенсионирането. А пристига в Рим и

щественото. Става дума за едно послание на смирение и въздържание; едно послание за обръщане, за промяна на самодостатъчността на Църквата, на този вид клерикализъм, който я отдалечава от хората.

- Какво бихте казали на онези, които смятат, че начинът на действие на папа Франциск е вид рекламна стратегия?

- Неговата популярност се основава на неговата автентичност. Няма никаква стратегия. Той си е такъв и хората го усещат. Не е като други лидери, които репетират речите си пред камерите. Той е истински и хората го осъзнават.

- Как оценявате досегашния му понтификат?

- Мисля, че за Църквата това е чудо. Както и преди

го избират за глава на Църквата... Той казва винаги: „Аз се чувствам напълно в мир.“ На тези, с които се вижда, им предава мир независимо от огромното предизвикателство, кое то е пред него. Не забравяйте, че той пое Църквата в сложно време.

- Кои негови по-характерни черти бихте посочили?

- Смирение, скромност... Той е човек на дълбоката молитва и в същото време управлениски тип мъж.

- Някои смятат, че сегашният папа е предизвикал „циунали“ в Църквата. Вие как мислите?

- Цунали, революция... Може да го наричаме, както си искаеме, но е нещо видимо. Не става дума за пазарно изследване, а за прости статистики. През тази година се е увеличил четирикратно броят на хората, отишли във Ватикан, за да го чуят. Забелязва се във вървящите, които посещават храмовете, у тези, които са се отдалечили от Църквата, но сега се връщат, понеже има послание за обръщане към съ-

съм казвала: балансът не може да бъде по-положителен. Той е папа, който вдъхна новия живот в Църквата и започна обновяването ѝ, когато тя беше попаднала в застой. Освен това го чуват лидерите по света и се нареждат на опашка, за да го видят.

- Какво предизвиква интереса към този папа?

- Струва ми се всичко... Всеки ден има по нещо. Въпреки че го познавам, продължават да ме изумяват неговата сила, лекотата и спокойствието, с които пое тази огромна отговорност.

- Какво според вас е най-важното послание на Светия отец?

- Мнозина казват: „Жестовете, жестовете.“ Мисля, че това не са жестове, а действия. Той привлича, защото проповядва с примера. Революцията започна, когато избра името на Франциск - светец на бедните. Светец, който се „освобождава“ от своите богатства. Едно истинско послание...

**Иван де ВАРГАС, Мадрид,
12 февруари 2014 г.**

„Братя, нека позволим Иисус, Господ, да ни повика при Себе Си!“

„Иисус вървеше пред тях“ (Мк. 10, 32). И в този момент Иисус върви пред нас. Той е винаги пред нас и ни проправя пътя... И това е нашето упование и нашата радост - да бъдем Негови ученици, да бъдем при Него, да вървим след Него, да Го следваме...

Когато отслужваме заедно първата Евхаристия в Сикстинската капела, „вървя“ беше първата дума, която Господ ни представи: да вървим и след това да изграждаме и да изповядваме.

Днес тази дума отново се връща, но като жест, като действие на Иисус, което продължава: „Иисус вървеше...“ Това ни впечатлява в Евангелията: Иисус странства много наоколо и по пътя поучава Своите. Това е важно. Иисус не е дошъл, за да преподава някаква философия, някаква идеология..., а „път“ - път, който трябва да бъде извърян заедно с Него и на този път се научаваме, когато тръгнем по него, вървейки. Да, скъпи събрата, това е нашата радост: да вървим с Иисус.

Но това не е лесно, не е удобно, защото пътят, който Иисус избира, е този на кръста. Докато вървят, Той говори на учениците Си за това, което ще стане с Него в Йерусалим: Той възвестява Своите страдания, смъртта Си и възкресението Си. И те били „смаяни“ и „се бояха“.

За разлика от учениците тогава, ние знаем, че Иисус е победил и не би трябало да се боим от кръста, да, в кръста е нашата надежда. Но все пак и ние остававме все още сраснати с човешкото, грешници сме и сме изложени на изкушението да мислим като хората, а не като Бог.

А когато човек мисли по светски начин, каква е тогава ползата? „И десетте, като чуха, почнаха да негодуват за Иакова и

Иоана“ (Мк. 10, 41). Те се ядосали много. Ако манталитетът на света има надмощие, възникват съперничество, завист и раздор...

„А Иисус, като ги повика, рече им“ (Мк. 10, 42). Това е другият жест на Иисус. По пътя Той забелязва, че е необходимо да говори с дванадесетте; Той спира и ги вика при Себе Си. Братя, нека позволим Иисус, Господ, да ни повика при Себе Си! Нека позволим да ни повика заедно. И да Го слушаме, в радостта заедно да чуваме Неговото слово, да позволим да бъдем поучени от това Слово и от Светия Дух, така че край Господ да ставаме все повече едно сърце и една душа.

И докато така заедно сме призовани, повикани от нашия Единствен учител, ви казвам от какво се нуждае Църквата: Тя се нуждае от вас, от вашето сътрудничество и преди всичко от вашето общение - общение с мен и между вас. Църквата се нуждае от вашата смелост да възвестява Евангелието при всяка възможност... Църквата се нуждае от вашата молитва за добра път на Христовото стадо... Църквата се нуждае от вашата съпричастност и от вашето съчувствие...

Църквата се нуждае от нас също, за да бъдем хора на мира и да установяваме мир с нашите дела, с нашите желания, с нашите молитви: Ето защо да измолим мира и помириението за народите, които са сполетени в тези времена от насилие и война.

Проповед на папа Франциск, произнесена на празника Престол на свети Петър апостол, на който бяха издигнати в кардиналски сан 19 духовници. В тържеството участва и Негово светейшество Бенедикт XVI.

Превод: catholic-news.bg

Папа Франциск помърди статута на монс. Христо Пройков като консултант на Конгрегацията за Източните църкви

седателят на Епископската конференция на Католическата църква в България монс. Христо Пройков ще продължи да бъде консултант към тази ватиканска институция.

Папа Франциск препотвърди и длъжността на кардинал Курт Кох като председател на Папския съвет за наследчаване на единството на християните.

По catholic-news.bg

Кардинал Канисарес: Оттеглянето на Бенедикт XVI е най-добрата енциклика, най-добрата книга и най-добрата реч

На 11 февруари 2014 г., една година от оповестяването на оттеглянето на папа Бенедикт XVI, на страниците на официалното ватиканско издание L’Osservatore Romano кардинал Антонио Канисарес Льовера, префект на Конгрегацията за богослужения култ и тайнства, изказва мнение, че в този жест се съдържат кулминациите и обобщението на целия понтификат на Бенедикт XVI. Според него оттеглянето следва траекторията и логиката на неговия живот.

Оттеглянето на Бенедикт XVI от служението като епископ на Рим и досега остава неразби-

раемо за много хора, а за някои - само отчасти. Това обаче важи само за онези, които гледат на това събитие изключително през призмата на сметките и политиката, смята кардинал Канисарес. Според него този жест е „най-добрата енциклика, най-добрата книга и най-добрата реч“ на Светия отец, защото чрез него той ни показва най-важното и фундаментално за хората - Бог.

Бенедикт XVI носеше Бог, доверяваше му се и повери на Него, отбелзва висшият юрар. Потвърждение на това бе избирането за негов приемник на папа Франциск, който му казал: „Светият отец ви назначи за

епископ на Авила - прочут със своите замъци, но много повече и преди всичко благодарение на света Тереза Исусова и свети Хуан (Иван, Йоан) от Кръста. Вие знаете какво ни казват те: „Само Бог, само Бог стига.“ Това е централният аспект на епископското служение. Бог преди всичко. Да живееш и действаш в единство с Божията воля, да бъдеш свидетел на Бог, да прославяш Бог, да проповядваш Бог във всеки момент, да помагаш Бог да бъде познат и обичан, да поставяш Бог на първо място“.

Именно на това ни учеше и продължава и днес да ни учи Бенедикт XVI, смята кардиналът.

По catholic-news.bg